

COP DE TIMÓ CONSIGNES MIRADOR INDISCRET

Què s'ha esdevingut ací? Una remor geològica brolla de les entranyes de la terra i commou fins les fibres més recòndites de l'ànima nacional. Una força nova illumina els ulls dels homes. Un estel inèdit llueix a l'horitzó. Camins que hom no havia trepitjat mai ens conviden a seguir-los, prometedors d'ombres dolces i de llunya repòs. Esperances verges s'obren davant nosaltres. El sacrifici sagnant és ara un deure i un plaer. Què s'ha esdevingut ací?

Encara ahir, no més lluny d'ahir, la inèrcia semblava la llei predominant, l'evasiva era una actitud habitual, i un gest mandrós palesava la invencible fatiga.

Un problema. Un altre problema. El braç es movia lentament, fent l'espantamosques per allunyar les preocupacions: «Qui sap!... Vivim avui!...»

La vida sense neguits era el patrimoni dels amos del món. Hi havia una indústria, un comerç, una mecànica social forjada al llarg dels segles. Hi havia «un ordre». I uns beneficiaris d'aquest ordre. I uns altres que en participaven una mica, o que es creien amb energies per a arribar a participar-ne algun dia.

Res de problemes. La Pàtria s'havia confós amb el dret civil. Existia la «sagrada propietat», la Pàtria dels rics. Per què capficar-se? La llei — generosa amb els potentats — resolía tot amb saviesa. Gràcies a aquesta llei — heretada d'uns pirates criats al pit d'una lloba — sabíem de qui era cada cosa. També sabíem que hi havia milions d'homes que no posseïen res. Però la minoria expropiadora ho oblidava.

Per a ella, el món estava ben organitzat. Indubtablement, no podia millorar-se. Permetia una existència suau i agradable, amb bones cares i begudes intel·lectuals, amb automòbils luxosos i clandestines «garçonnières».

Els sillons eren flonjos. Hom podia enfonsar-se fins a l'estupidesa en llur carícia de vellut. Res de problemes. Entre l'home enfonsat en el silló i la brutal duresa d'un banc de pedra, hi havia una trinxera de vidres confortables. A la part d'aquí, la calefacció, la sensuïtat d'un benestar estable i uniforme. A la part de fora, l'inesperat, els salts mortals de la columna termomètrica.

L'home del silló es sent actiu. Fa un esforç, es posa dret i va fins el finestrell. Badalla i observa a l'altre costat del vidre.

—El termòmetre ha descendit tres graus. Hauré de treure l'abric d'hivern.

Tres graus. Tres ratlletes ridículament insignificants. Una tragèdia per a l'home que no té sillons, ni calefacció central, ni vidres protectors.

Tres graus. A l'andami inllement, a la fàbrica inhòspita, al camp obert a la pluja i al vent, són tres punyals de glaç que foraden els pulmons i els bronquis.

L'home del silló no ho sabia. Potser ho

sabia i ho oblidava. La carícia del vellut facilita la indiferència i l'amnèsia. Al braç li és fàcil moure's lentament, fent l'espantamosques per allunyar les preocupacions:

—Qui sap! Vivim avui!

I així han viscut, anys i més anys, els homes que tot ho podien, els que tenien a les seves mans el destí de «la pàtria», els que feien les lleis i les desfeien, els que exigien el manteniment de l'ordre, llur ordre sagrat de privilegis i d'excepcions.

Han viscut aliats a la dolor que permetia llurs plaers, a la misèria que possibilitava llur riquesa, a les privacions damunt les quals es dreçava llur abundor.

Era inútil voler-los fer comprendre. Tenien arguments per a respondre a tot, per a justificar-ho tot. Un exercici d'intel·lectuals els havia bastit una filosofia de sofismes; munió d'escriptors decadents confegia per a ells l'opí literari que els calia per acabar-se d'embrutir amb un posat d'elegància. Una societat feta per ells, a mida de llur sensibilitat estragada, de llur mentalitat malaltissa, els donava tot el que calia per a no pensar en res, per a romandre absents de tot el que era profund i humà.

I un dia, la sorpresa. Resultava que al món hi havia quelcom més que llur peresa mental i llur existència estèril. Hi havia, també, uns homes bruts, de costums toscos i llengua dura. Uns homes que tenien l'ànima verge i noble l'ambició. Aquests homes començaren a realitzar la consigna de l'himne grandios, i es posaren en peu. Eren una massa informe, envaidora i enèrgica. Eren la força creadora d'un esdevinidor millor.

L'home del silló no comprenia res. No comprenia per què li havien trencat la trinxera de vidres. No comprenia que en endavant el termòmetre havia d'ésser igualment implacable o benigne per a tothom. Ni tan sols va entreveure, a través de la seva boira mental, que el seu món s'esfondrava, que la seva classe moria de mort històrica.

Un impuls geològic va commoure l'entranya de la terra. I la terra va infantar. L'auba portà una llum més roja i els camins dolorosos s'anunciaren suaus.

La via és llarga i difícil. L'ombra dolça és distant, i abans d'assolir-la encara ens cremarà el sol. Però la voluntat és forta. Més enllà de la lluita, més enllà del dolor, hi ha la felicitat i el repòs.

Els vells temes s'han exhaurit. L'art tradicional s'ha suïcidat junt amb la societat que el va fer néixer. L'epopeia del Treball triomfant és el tema de demà. Que l'art còpsi el tràgic neguit d'aquesta hora i la desesperada esperança dels homes toscos i somniadors, si vol tenir essència d'eternitat.

La Humanitat—bon navegant—ha donat ja el cop de timó que ha de menar-la al port somniat de la pau. L'art digne d'avui té ben marcada la seva ruta.

ARTUR PERUCHO

Octubre

La melangia tradicional d'Octubre fou vençuda per Lenin. Davant la fúria redemptora del primer nucli de l'exèrcit roig, s'envergori un paisatge literari ple fins llavors de fullaraca decadent. El plor dels degotalls xiulà vaporitzat pel contacte de les baionetes al roig viu. Les runes defallents de la selva foren ofegades per la tempesta de la metralla proletària. Sota el signe de la falç i el martell, la Humanitat, amb l'alè contingut, va veure que tota posta era una alba.

La ràbia, la secreta ràbia sorda en milers de pits, redimi l'Octubre català de la seva decebent melangia. La ràbia, i el record dels herois que es dreçaren contra les avançades del feixisme. Catalunya, tan esquiva fins aleshores de compromisos, rebia el bateig de sang en els fills més triats del seu poble. La sang vessada no era morta. Quatre flames roges, ben vives, se'n van alçar per a marcar el nostre cel.

Ara la decepció del nostre Octubre ha estat esborrada pel trepig de les multituds ciutadanes. La seva ràbia i el seu heroisme han estat incorporats als cants triomfals dels temps novells. La consigna és que ara la seva dolor, amb la dolor de la lluita actual, reforci el tremp del nostre esperit i ens envigoreixi el braó per al triomf definitiu.

C. A. JORDANA

ATENCIÓ!

Dues publicacions parisenques ben

conegudes a casa nostra - **Lu**

i Vu - han caigut sota el control

d'una empresa reaccionària. El

seu director, l'excel·lent periodis-

ta Lucien Vogel, ha dimitit el

càrrec amb un gest d'admirable

dignitat

Compte des d'ara amb aquestes

revistes, lectors de Catalunya!

IMITADORS

UNAMUNO O LA INCONSEQUÈNCIA

Per bé que no cal anar tan lluny a cercar exemples d'inconsequència. En tenim de tan pròxims i no menys eloqüents en el mateix territori peninsular.

Unamuno escrivia el mes de gener del 1929: «La moral de los de nuestra profesión y casta! (es refereix a la frase apareguda en el manifest que proclamà la dictadura militar de setembre del 1923). Más de una vez he comentado esta agorera frase, pero ruego al lector, sobre todo si es ciudadano militar, si es oficial del ejército de la nación, que se detenga a reflexionar sobre ella. La moral... Esto implica que hay una moral profesional militar que no es la corriente moral civil; la moral de los ciudadanos, que hay morales profesionales, de excepción.

»Esto para cualquier ciudadano es ya una grandísima atrocidad, pero luego viene lo peor y es lo de la casta. Declarar a la milicia una casta es el insulto mayor que contra la patria y la milicia contiene el desdichado manifiesto. ¡Terrible es, sin duda, la guerra de clases, pero la guerra civil de castas!

»Querer hacer de la milicia profesional una casta es querer ponerla fuera de la ley moral y esto suele llevar consigo el que al intentar que esa casta esté por encima de la ley suceda que llegue a caer por debajo de ella y no dentro de ella.

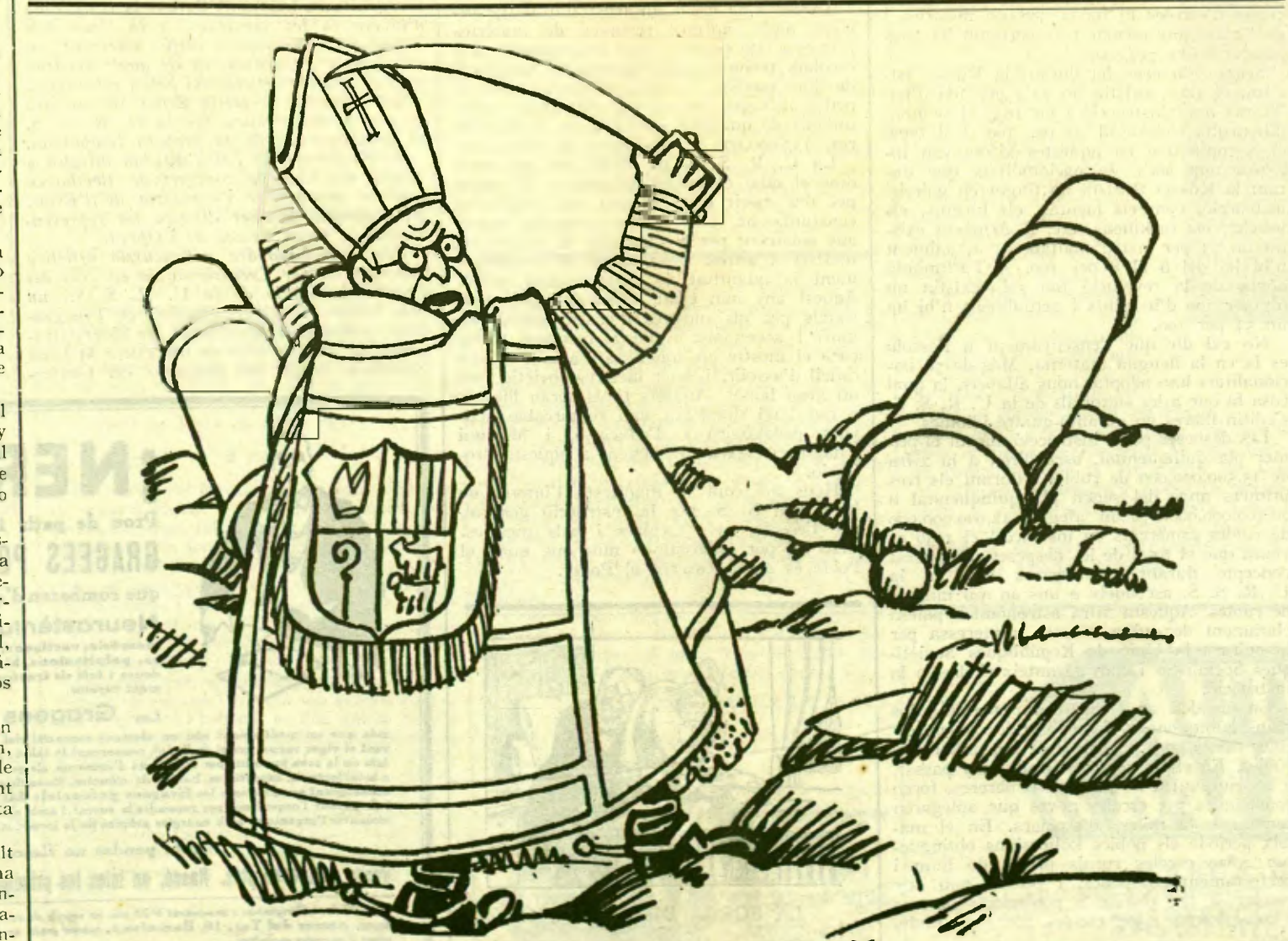
»Y luego ha tenido el tener que dar desde el poder muestras de esa moral, y la casta de los políticos militares, de los pretorianos, de los castizos — que no está formada — claro está! por los ciudadanos militares —, nos ha enseñado cuál es esa moral, que no es otra que la inmoralidad pornográfica y cleptocrática, la de las zorras y los logreros.»

Total perquè al cap de set anys, amb un oblit absolut dels principis i del decorum, es trobi enfront de la ciutadania militar, de l'exèrcit de la nació i fent el joc precisament del pretorianisme professional, de la casta que tant s'havia aplicat a condemnar!

L'Unamuno, que havia exercit un alt mestratge de dignitat i de cultura, no ha tingut inconvenient a esborrar amb una conducta indigna tota la seva obra de pensador i de ciutadà. Avui és regidor de l'Ajuntament de Salamanca, i cirabotes oficial dels insurrectes. «El sentimiento trágico de la

vida» pot fer perdonar un enfonsament moral com aquest? Nosaltres creiem que l'honestat d'una conducta val per totes les pàgines d'or d'un escriptor.

Que és trist de sobreviure's!



—A ells! Als fills de Lucifer que ens han pres les nostres sagrades fortalezes!

Imitadors dolents

El dibuixant Benigani, al front de guerra aragonès, fa de les seves.

En Bení observà que a les matineses els aparells facciosos aprofitaven la mitja claror per a avituallar les poblacions assetjades. Al nostre dibuixant se li ocorregué marcar amb calç unes grans lletres: J. H. S., per tal que els avions les veiessin bé.

Efectivament, caigué del cel una pluja de galetes dures com a rocs i de llaunes de sardina.

Aviat la veu de l'èxit de la faccía corregué entre els milicians. A la nit següent, els imitadors marcaren, amb una lamentable equivocació, unes U. H. P. enormes.

I efectivament, a la matinal caigué també del cel un seguit de bombes i de metralla que feia cruixir.

Mala condició la dels imitadors.

Raó de pes

En Benigani arriba del front. Els amics tot són preguntes.

L'escultor Canyes cau del niu i li demana:

—Què, es rendiran aviat a Saragosa?

—No ho sé—diu en Bení—; no els ho he preguntat.

Relacions

Andreu Nin visita l'Agrupació d'Escriptors Catalans, instal·lada a l'ex-palau Robert. Nin admira les sales altes de sostre i els parquets llisos i lluent.

—Magnífic palau!—exclama el traductor de Dostoievski.

—No el coneixeu?—demana el novel·lista Santamaria.

—No—replica Nin amb un gran aplom—. Les meves relacions amb el marquès de Robert eren més aviat superficials.

De la relativitat

Era l'època gloriosa de l'Ors. Aquest era a París per afers de cultura. Precisament aquells dies el famós físic alemany Einstein havia donat a la capital francesa unes conferències sobre la seva famosa teoria de la relativitat.

L'Ors n'anava tot preocupat d'aquelles idees. La seva sensibilitat no passava endebades davant els fets originals.

Heus ací que una tarda el pintor Cases el trobà mentre passava per un bulevard. L'Ors anava sol i tenia l'aire meditatiu. En Cases el saludà:

—Comi, vós? Fa molt de temps que sou ací? Quan torneu a Barcelona?

L'Ors se'l mirà com si caigués d'un núvol:

—Si fa molt temps que sóc?...—digué—. Que ho sé jo? Que ho sabem nosaltres? El temps! Hi ha res més incert que la successió dels dies? Hi heu pensat alguna vegada en el temps?

En Cases li allargà la mà:

—Bé, me'n vaig que tinc pressa...

L'Ors se'l mirà amb una mica de menyspreu.

Aquests filòsofs!...

Excés de democràcia

Tothom ha trobat encertada l'elecció de C. A. Jordana per a la presidència de l'Agrupació d'Escriptors Catalans.

—Sembla molt seriós, i crec que ho farà molt bé—comentava algú.

—No en dubto. Em fa l'efecte que té un bon caràcter. La manera d'apreciar les coses... El seu esperit conciliador... I després té un aire tot pacífic, poc amic d'imposicions...

—Massa!—replicà un tercer que es barrejà a la conversa—. Figura't que a les reunions tothom parla fins que el cor li diu prou. L'únic que no es sent és En Jordana. Només de tant en tant sona la seva veu: «Demano la paraula; demano la paraula...»

Un pacifista

La premsa de tot el món parla aquests dies d'un nou escàndol originat pel tràfec d'armaments.

S'ha descobert que el famós marxant de canons Schneider—de la firma francesa Creuzot—va lliurar a l'esquadra unes bateries dolentes que han esclatat a la primera prova i han causat víctimes entre els artillers. L'enquesta realitzada per les autoritats ha palesat que Schneider es va valer d'influències o d'altres mitjans perquè els canons no fossin verificats pels tècnics militars. Tot això ha donat ja origen a acudits malintencionats com aquest:

—Un amic diu a Schneider:

—La marina es veu obligada a desmuntar els canons que li has fabricat.

I el «marchand de mort» respon:

—Això prova que sóc partidari del desarmament.

Textos i destins

«Els qui pensen que aquesta preponderància del militarisme és un signe de força, s'enganyen. Els pobles forts no tenen necessitat de lliurar-se a aquest estúpid carnaval al qual es lliura; amb una joia folla, la premsa italiana. Els pobles forts tenen el sentit de la mesura. La Itàlia nacionalista i militarista diuen que no posseeix aquest sentit... S'esdevé així que una miserable guerra de conquesta és celebrada com un triomf romà.»

Probablement pensareu que aquests paràgrafs són d'algun antifeixista furibund. Doncs no. Són de Benet Mussolini, el Duce, a l'edició de L'Avanti! el 21 de gener del 1913, amb motiu de l'expedició italiana a Tripolitania.

Qui li havia de dir aleshores que la «miserable guerra de conquesta» d'Abissínia havia d'ésser celebrada amb un espectacle carnavalesc mil vegades superior al de l'expedició de l'any 1913! I precisament per ell, censorador màxim llavors, carnestoltes en cap actualment si hem de creure les seves pròpies paraules...

Escepticisme «nazi»

Després d'escollir un dels innombrables discursos imperialistes pronunciats per Hitler a Nuremberg, dos «nazis» parlen en veu baixa.

—Què t'estimes més? La Ucraïna per a demà o un parell de salitxes per aquesta nit?

Resposta adequada

El càustic escriptor Bernard Shaw torna de donar la volta al món. Ha escrit bells articles parlant de tots els indrets visitats. Ha fet sinceres lloes de la societat soviètica.

Es això, precisament, el que ha originat sorpresa i ha atret l'interès dels periodistes i de l'enorme massa de lectors que segueix la seva obra literària.

Arribat a Londres es veu assetjat per un exèrcit de reporters que li plantegen qüestions impropres o estúpides.

Un d'ells li demana:

—Ara que coneixeu el món sencer, on us agradaria morir-vos?

I Bernard Shaw li respon ràpidament:

—Enlloc, home, no sigueu ximple!

L L E G I U :

A la pàg. 2:

ELS SERVEIS DE CORREUS AL FRONT.
QUAN EL POBLE ÉS AL PODER.

A la pàg. 3:

MATERIALISME DIALÈCTIC I RELIGIÓ,
per E. Sabater Casals.

A la pàg. 4:

OPINIONS D'UN PINTOR, per Francesc Domingo.

A la pàg. 5:

UN CONTE D'ILYA EHREMBURG. UNS
POEMES INÈDITS DE PERE QUART.

A la pàg. 8:

UNA INFORMACIÓ «SENSACIONAL».

UNA INICIATIVA CATALANA

Els serveis de correus al front d'Aragó

En tota acció armada cal distingir els serveis propis de l'Exèrcit i aquells altres que sense tenir un caràcter bèl·lic formen part de les forces armades com a auxiliars. Avui, per exemple, els serveis de Correus, de què ens proposem parlar a continuació

de Transports, va ésser possible que els ciutadans de Catalunya i els veïns de Barcelona poguessin rebre la correspondència que, per efecte de les circumstàncies, estava detinguda a Correus.

Calia, però, establir el contacte amb les

L'estructuració del Servei de Correus al Front, és, avui, la següent:

Sector Centre

Central de Bujaraloz, amb l'Estafeta de Pina.

Sector Nord

Sub-Central de Grañén, amb les Estafetes Mòbils de Vicién, Leciñena i Tardienta.

Sector Sur

Subcentral de La Puebla de Híjar, amb les Estafetes d'Azaida, Lécera i Alcanyis. Per a servir tot aquest extens front hi ha tota una petita columna d'oficials de Correus, de carters, subalterns i milicians facilitats pel Comanament els quals amb els equips automòbils necessaris distribueixen diàriament un promig de 25.000 diaris, de dos-cents a tres-cents paquets i manipulen de 25 a 30.000 cartes i targetes.

Els combatents postals...

La tasca, però, no és tan fàcil com sembla. Aquí no es tracta de repartir premsa i correspondència resguardat en la tranquil·litat d'una oficina. Cal portar fins a les avançades i sota la metralla, la carta de la mare o de la promesa o simplement de l'amic que encara està a la reraguarda. I els funcionaris de Correus i els milicians agregats, sense un defalliment ni un moment de feblesa compleixen amb llur deure, deure sagrat de portar el consol de la nova o l'encoratjament de l'article periodístic al qui està amantat a la trinxera o en la posició fortificada. Darrera el canó, la màquina o la mà al fusell amb la decisió ferma d'aixafar el feixisme.

Més que funcionaris d'un servei públic,

els que fan funcionar la màquina complicada de la tramesa i repartiment de la correspondència a les milícies en ple camp, són combatents que quan les circumstàncies ho exigeixen saben alternar el sac del correu pel fusell. No és en va que des del comen-

consideració, sigui per esclat d'obús o per accident de ruta.

A les comarques alliberades

Tant com la feina al front, és important



El company Fabregat en el seu despatx del servei de correus de Bujaraloz

i l'organització dels quals al front d'Aragó podem dir que responen a una iniciativa essencialment catalana.

Uns antecedents històrics

Els serveis de Correus al front d'Aragó han pres la denominació de Serveis Postals Mòbils. L'establiment d'aquests serveis no és producte d'una improvisació. Els qui ja en temps passats van situar-se resoltament enfront de l'Espanya negra tenien ja madurat un pla combatiu per a quan el poble de Catalunya s'hagués d'enfrontar amb totes aquelles forces retardatàries. Formant part d'aquest pla hi havia el referent a les comunicacions postals que calia organitzar a Catalunya en els llocs que s'anessin conquistant a l'enemic. I ja aleshores aquests serveis postals prenen el nom de Serveis Postals Mòbils.

Amb un retard de 12 anys han tingut ara efectivitat aquests serveis de comunicacions amb l'avantatge que, en disposar de mitjans de transport més poderosos, també llur eficàcia és major.

Després del 18 de juliol

Després de les jornades victorioses del 18 de juliol i dies successius, malgrat la manca de comunicacions ferroviàries, es van normalitzar les comunicacions postals per carretera i successivament el repartiment de correspondència per la capital.

En aquesta tasca de tanta transcendència col·labora amb veritable entusiasme tant l'Administració Principal de Correus de Barcelona com els comitès dels Sindicats Postals. Junt amb les facilitats donades per la Generalitat i l'Ajuntament i els Sindicats

columnes que marxaven cap al front, calia establir el lligam espiritual entre el milicià que sortia coratjós a batre el feixisme i l'ésser estimat que restava a la reraguarda. Cal dir que el qui més facilitats va donar per tal que això fos una realitat fou el company Vidiella, del Comitè Central de les Milícies.

Heus ací com la tercera etapa del que podríem anomenar pla de comunicacions postals de guerra, sorgia sense cap dificultat.

I va sortir la primera caravana postal.

Cap al front

Feia poques hores que la columna Durruti, a darrers de juliol, s'havia estatjat a Bujaraloz quan arribava en aquell centre d'operacions enmig de la immensa plana de Los Monegros, la primera expedició de cartes i els primers periòdics.

El comandant militar del castell de Lleida col·labora també en aquesta expedició assegurant la seva seguretat i a aquest objecte facilità una escorta de soldats d'Albuera els quals s'havien sublevat contra els oficials feixistes.

L'arribada de les primeres cartes i els primers periòdics al front fou acollida amb un entusiasme delirant pels milicians. Bujaraloz, la primera etapa. Caspe, la segona. Sarinyena, la tercera. Van ésser els tres punts establerts i en ells les primeres Estafetes Postals al servei de les milícies.

Des d'aleshores les necessitats del front han fet eixamplar el camp d'acció dels Serveis Postals de tal manera que ha calgut donar-los una nova organització per tal de fer la tasca més eficaç.



Companyes del servei de correus transportant sacs de correspondència arribats a Bujaraloz, als cotxes, per tal d'ésser portats als heroics lluitadors de Pina i Ossera

QUAN EL POBLE ÉS AL PODER

L'interès per l'Escola

Tota la història del poder soviètic, particularment durant els darrers anys que apliquen el primer i segon pla quinquennal, s'aplicava al programa d'instrucció pública de l'Estat socialista que reunia l'ensenyament de l'escola primària i secundària, la instrucció primària general obligatòria, la de l'escola superior, la instrucció gratuïta, la formació de quadres de diverses especialitats, el desenvolupament de l'escola professional, etc.

La gegantina puixança socialista i la construcció de la societat nova sense classes, fa que la recent Constitució tingui raó per a incloure l'article 121 que diu: «Els ciutadans de la U. R. S. S. tenen dret a la instrucció. Aquest dret està garantit per la instrucció gratuïta primària general obligatòria, compresa la instrucció superior, amb el sistema de salaris concedits per l'Estat a la gran majoria dels estudiants de les escoles superiors, per a l'ensenyament de les escoles en la llengua materna, per a l'organització en les fàbriques, sovjoces, estacions de màquines agrícoles i tractors i koljoces de l'ensenyament pràctic, tècnic i agronòmic gratuït per als treballadors».

L'any decisiu per a la introducció de la instrucció primària general i obligatòria ha estat l'any 1930, per efecte de la proposició de Stalin, al XVI.è Congrés del Partit que ha pres la resolució d'introduir aquesta mena d'instrucció.

La instrucció primària general i obligatòria i la liquidació de l'analfabetisme i semi-analfabetisme de la població pertanyen a la categoria de mesures culturals de massa, que constitueixen una part integrant de la revolució cultural.

Actualment, el problema de la instrucció primària general i obligatòria ha estat resolt totalment per la Unió de Repúbliques Soviètiques Socialistes.

En 1914 i 1915 l'Escola primària de la Rússia tsarista aplegava solament del 48 al 50 per 100 dels infants d'edat escolar; actualment les escoles primàries congreguen tots els infants. Enguany les escoles primàries i secundàries reuneixen 25 milions i mig d'infants.

El nombre de mestres de les escoles d'instrucció general augmenta considerablement

durant els darrers anys; en 1930 en aquesta classe d'escoles hi havia 388.000 mestres, i en l'últim any escolar transcorregut ha augmentat fins a 752.000.

Segons un cens fet durant la Rússia tsarista, el 1897, existia un 22'3 per 100 d'habitants amb instrucció i en 1933 el nombre d'instruïts s'eleva al 70 per 100. Cal tenir en compte que en aquestes xifres van incloure una sèrie de nacionalitats que durant la Rússia tsarista no tingueren gairebé instrucció, com els iacuts, els kirguis, els usbeqs, els turkmens, etc. A Armènia existia un 73 per 100 d'analfabets; actualment n'hi ha del 6 al 8 per 100. A Turkmània abans de la revolució tan sols existia un 0'7 per 100 d'instruïts i actualment n'hi ha un 54 per 100.

No cal dir que l'ensenyament a l'escola es fa en la llengua materna. Més de 70 nacionalitats han adoptat nous alfabetes, la qual cosa fa que a les editorials de la U. R. S. S. s'editin llibres en noranta-quatre idiomes.

Les despeses per a instrucció durant el primer pla quinquennal, ascendiren a la xifra de 15.500.000.000 de rubles i durant els tres primers anys del segon pla quinquennal a 20.400.000.000. Si hi afegim 12.900.000.000 de rubles esmerçats en instrucció el 1936 es veurà que el total de les despeses per aquest concepte durant els darrers anys a la U. R. S. S. ascendeix a uns 49 mil milions de rubles. Aquesta xifra astronòmica palesa clarament de quina manera s'interessa per la cultura la Unió de Repúbliques Soviètiques Socialistes i com garanteix el dret a la instrucció.

En els deu anys que comprenen els dos plans quinquennals foren bastides 50.000 escoles noves amb un cost de 1.100 milions de rubles. En els mesos d'estiu de l'any passat, a les ciutats i a les poblacions obreres, foren construïdes 533 escoles noves que aplegaren centenars de milers d'escolars. En el mateix període els pobles koljossians obtingueren 2.829 escoles rurals plenes de llum i perfectament equipades, i per al nou any escolar a les ciutats i poblacions obreres s'inauguraran 1.507 escoles noves de molts pisos.

Els dirigents del país soviètic creen totes les condicions per tal que el treball a les es-

coles sigui tot l'agradós possible i l'estudi resulti més fàcil per als infants. L'Estat ha ofert als nens en els darrers anys 225 milions de llibres de text i les millors i més grans tipografies treballen per a les escoles, havent-se emprat més paper per a llibres de text en uns quants mesos que l'emprat en tot l'any 1935 per tota la producció de l'editorial literària de l'Estat.

També s'ha creat un trust d'utilitat escolar amb enormes recursos de matèries primes i una puixant base de producció. Els escolars tenen així assegurada la instal·lació de llurs escoles. Es meravellosa la xifra de petits útils que aquest any obtindran: 1.823 milions de quaderns, 285.000.000 de llapideres, 135.000.000 de llapideres de color, etc.

La U. R. S. S. és l'únic país del món dins el qual el treball del mestre és pagat pel seu mèrit i on el seu sou augmenta constantment. L'Estat ha assignat aquest any solament per a augmentos de salaris als mestres i altres treballadors de l'ensenyament la quantitat de 1.022.900.000 rubles. Aquest any han estat introduïts títols personals per als mestres d'ensenyament primari i secundari. Aquesta resolució col·locarà el mestre en aquell país a una alçada difícil d'assolir, i ésser mestres soviètic serà un gran honor. Aquests títols seran lliurats a qui hagi desplegat una remarcable activitat pedagògica i d'educació, i als qui s'hagin consagrat únicament a aquesta professió.

Heus ací com es manifesta l'interès de la U. R. S. S. per la instrucció general, per l'escola, pels escolars i pels mestres. Això no pot esdevenir-se més que quan el Poble és autènticament al Poder.



LA FORÇA DEL COSTUM

El melje. — Digueu trenta-tres.
L'avar. — Trenta-dos!

(Je 420, Florència)

Cultura per a tothom

Música, música, música!

L'any anterior, la Filharmònica d'Odessa va organitzar 120 concerts a les principals empreses de la localitat, però aquest any n'organitzarà tres-cents durant la temporada d'hivern, a les fàbriques, a la Casa dels Soviets, etc. En aquest edifici solament, seran donats 70 recitals, en els quals pendran part els millors artistes del país i estrangers.

La coneguda cantatriu Erika Morini farà una excursió artística per la U. R. S. S. al començament de la propera temporada. El famós mestre Erich Kleiber dirigirà a Moscou un cicle de concerts de Beethoven amb el concurs de l'orquestra de l'Estat. El novembre Kleiber dirigirà les representacions al Gran Teatre de l'Òpera.

Per a correspondre a l'excursió artística que han fet per Txecoslovàquia els cors del Comitè de Ràdio de la U. R. S. S., un dels millors cors txecoslovacs, el Tyuograpia, compost exclusivament per obrers tipògrafs, ha fet una sèrie de concerts a la Unió Soviètica, dirigit pel professor del Conser-

vatori de Praga W. B. Aim, i han donat importants concerts a Moscou, Leningrad i Kiev.

Aquests concerts han tingut una gran importància cultural, car els programes han estat integrats exclusivament per obres de compositors txecs i eslovens moderns, cançons populars txecoslovacs i també algunes composicions d'autors russos.

En dos mesos 4.000.000 de visitants a un Parc de Cultura

El 18 de juliol darrer féu precisament dos anys que el parc central de cultura i repòs «Gorki», de Moscou, obri les seves portes per a la temporada d'estiu, i des d'aquella data gairebé 4.000.000 de ciutadans l'han visitat.

Unes 500.000 persones han participat en els concerts, sessions de cinema, de teatre i manifestacions fetes en el gran teatre a l'aire lliure, i unes 100.000 han passat la seva jornada lliure en la casa de repòs del parc.



¡NERVIOSOS!

Prou de patir inútilment, gràcies a les acreditades GRAGEES POTENCIALS DEL DR. SOIVRÉ

que combaten d'una manera còmoda, ràpida i eficaç la Neurastènia, impotència (en totes les seves manifestacions), mal de cap, cansament mental, pèrdua de memòria, vertígens, fadiga corporal, tremolors, dispepsia nerviosa, palpitations, histeria i trastorns nerviosos en general de les dones i tots els trastorns orgànics que tinguin per causa o origen agut o crònic un nerviós.

Les Gragees potencials del Dr. Soivré, més que un medicament són un element essencial del cervell, medulla i fet el sistema nerviós, regnant el vigor anual propi de l'edat, conservant la salut i prolongant la vida; indicades especialment als esgotats en la seva joventut per tota mena d'excessos, als que verifiquen treball excessiu, tant físic com moral o intel·lectual, esportistes, homes de ciència, financers, artistes, comerciants, industrials, pensadors, etc., aconseguint sempre, amb les Gragees potencials del Dr. Soivré, tots els esforços o exercicis fàcilment i disposant l'organisme per reprendre's sovint i amb el màxim resultat, arribant a l'extrema vellesa i sense violentar l'organisme amb energies pròpies de la joventut.

Basta pendre un flascó per convèncer-se'n

Venda a 6'60 ptes. flascó, en totes les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i Amèrica

NOTA.— Dirigint-se i trametent 0'25 ptes. en segells de correu per al franquig a Oficina Laboratori Sòla-farg, carrer del Ter, 16, Barcelona, rebreu gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament i tractament d'aquells malalties.

Materialisme dialèctic i Religió Mirant a fora

El 18 de juliol darrer, va aparèixer la revista trimestral de Filosofia *Criterion*, amb un article de J. Miquel i Macaya sobre el meu opuscle «Jesús i el Racionalisme».

Com calia esperar d'una revista inspirada pels freres caputxins, el meu opuscle no pot tenir cap valor perquè prescindeix de l'existència d'un Esser Suprem.

J. Miquel i Macaya es limita a fer una crítica negativa, de tal manera que jo no tindria res a replicar si no fos que, en alguns paràgrafs, el meu impugnador fa consideracions d'ordre filosòfic i diu: «Com que no hi havia una preparació sòlida, una forta cultura metafísica, l'autor s'ha lliurat al primer que li ha parlat; i ha anat acumulant la seva cultura sense distingir, mancat de criteris i de mitjans convenients, l'or de l'escòria, amb el *parti pris* de creure com certes idees i principis que intel·ligències més fortes i robustes ens donen».

Es a dir, que per no tenir en compte l'existència d'un Esser Suprem, origen de totes les coses, no hi ha en mi «una preparació sòlida, una forta cultura metafísica».

Crec haver dit per carta a Miquel i Macaya que el meu mètode filosòfic és el materialisme dialèctic, o sia el marxisme.

«El marxisme rebutja la metafísica, com tota especulació, en general, que té per objecte abstraccions sense relació amb la realitat.

»El marxisme té una filosofia pròpia. Aquesta filosofia és el materialisme. Però no el materialisme metafísic, dualista, dels filòsofs que oposen la matèria a l'esperit, com dues entitats irreductibles l'una a l'altra; tampoc el materialisme abstracte, que considera la matèria, essència de tot, en estat de repòs, sinó el materialisme dialèctic, per al qual l'univers sencer no és sinó matèria en moviment, i per al qual l'esperit i el món de les idees, en general, no són sinó el reflex del moviment de la matèria.

»La tasca d'allò que s'anomenava abans la filosofia de la natura consistia a proporcionar aquest quadre de conjunt (mostrar a grans trets no solament les relacions existents entre els fenòmens de la natura en els diferents dominis, sinó també les relacions existents entre els diferents dominis). No podia fer-ho sinó substituint les relacions reals encara desconegudes, per relacions purament fictícies, fantàstiques, completant els fets que mancaven per idees, i omplint els buits existents en la realitat, mitjançant la simple imaginació.» (1)

El materialisme dialèctic concep el món de la natura, de la història i l'esperit com un procés, és a dir, com un món subjecte a constant canvi, a mudances, transformacions i desenvolupament constant, i intenta, a més, posar de relleu la íntima connexió que presideix aquest procés de desenvolupament i mudança. Des d'aquest punt de vista, la història de la humanitat i les manifestacions del pensament no poden aparèixer com un caos d'absurditats, condemnable totes i bones per a ésser oblidades, sinó com el procés de desenvolupament de la pròpia humanitat i de les facultats que no són obra de l'atzar ni d'aquella causa primera que els metafísics anomenen Déu.

Per als marxistes, és un absurd de voler assentar la causa primera, perquè la naturalesa de l'home, la seva contextura física i espiritual, li impedeixen de resoldre aquest problema; no es podrà mai tenir sinó una imatge limitada del sistema del món. Però ja hem dit que els metafísics omplen els buits mitjançant la imaginació.

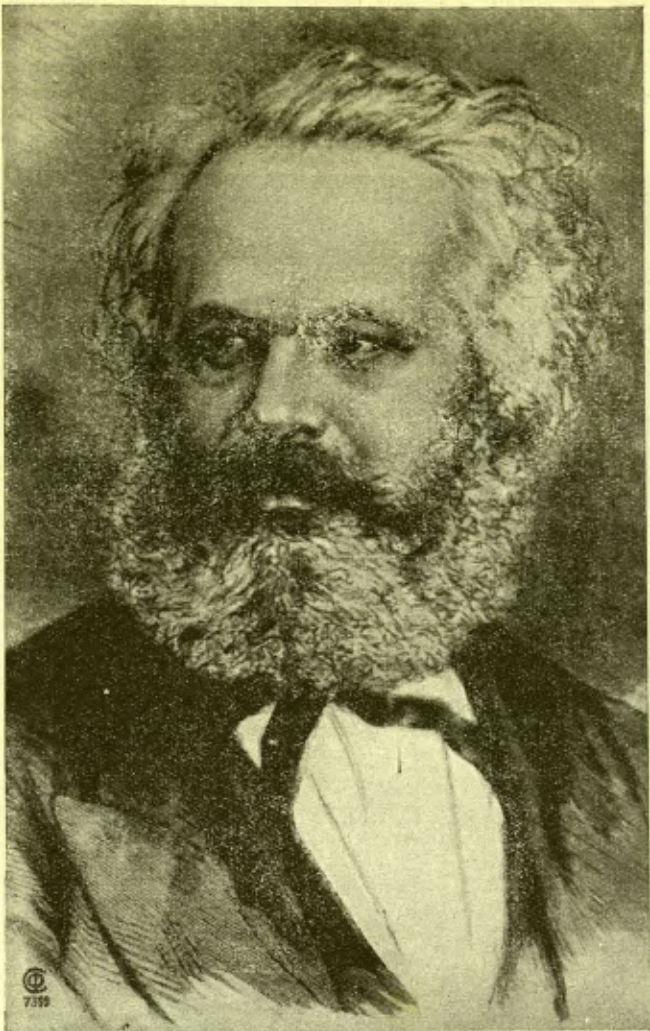
Segons les ciències naturals, la matèria apareix en moviment constant, o, millor dit, el moviment és el mode d'existència de la matèria. Matèria sense moviment és tan inconcebible com moviment sense matèria. No obstant, els metafísics conceben la matèria com estàtica i necessiten que *algú* l'hagi posada en moviment. Aqueix *algú* és la causa primera, és Déu.

Així la posició justa en els problemes filosòfics sols pot ésser aquella que tingui com punt de partida les ciències naturals i la història; que no vulgui ultrapassar els límits de la naturalesa de l'home, que, com hem vist, li imposen una visió objectivament i subjectivament limitada del sistema del món, i que concebi l'univers com subjecte a una trama infinita de concatenacions i mútues influències, en el qual res no roman allò que era, sinó que tot es desplaça, es transforma, neix i mor.

Ara pot veure Miquel i Macaya que la creença en un Esser no és de consentiment universal, i que els marxistes no podem tenir en compte allò que diuguin aquells que posen davant de tot l'existència d'aquell Esser, causa primera.

Precisament, els esforços dels premonoteïstes tendeixen a provar que la noció de Déu pare ha estat permanent en la humanitat. Segons el Pare W. Schmidt, la idea del Déu únic és eterna; no depèn de cap contingència de temps ni de lloc. De tal teoria a la creença en una revelació divina hi ha solament un pas.

aquest diu que l'animisme va ésser degut al fet que els nostres avantpassats atribuïen als éssers i als objectes que rodegen l'home una vida i uns sentiments semblants als dels humans — com encara fan els salvatges d'avui i els infants —, em sembla que no hi ha en això cap aberració científica. Així mateix, quan Reinach explica la domesticació dels animals pel totemisme, amb la qual cosa està d'acord Lucien Henry (*Les origines de la religion*, Ed.



Sociales Internationales, Paris, 1935), crec que l'il·lustre filòsof i filòleg francès està més encertat que la Bíblia quan aquesta explica la desfilada de tots els animals, que acaben d'ésser creats, davant d'Adam. El qui va imaginar aquest episodi bíblic, va ésser influenciat per la màgia. Davant de la impossibilitat d'explicar-se l'existència dels animals, impossibilitat deguda a la inexistència de les ciències naturals, el narrador del sudit episodi va haver de recórrer a l'Esser Suprem, el qual és el tapaforats dels metafísics, i va imaginar aquest amb una vareta als dits i ordenant que apareguessin d'enlloc les espècies animals. De la mateixa manera, els bruixots pretenien subvertir les lleis naturals o dominar les forces espirituals de què es creien rodejats.

Sembla ésser una heretgia, des del punt de vista del materialisme, d'acceptar la hipòtesi de Reinach sobre la domesticació dels animals. Però, es tracta d'una de les influències de la superestructura sobre la base, assenyalades per Engels en una carta del 21 de setembre de 1890, en la qual deia: «Segons el concepte materialista de la història, la producció i la reproducció de la vida material són, en darrer terme, el moment determinant de la història. Marx i jo no hem pretès mai altra cosa. Quan s'altera aquesta proposició així: el moment econòmic és l'únic determinant, es transforma aquesta proposició en una frase buida de sentit, abstracta, absurda. La situació econòmica és la base, però els diversos moments de la superestructura tenen també llur influència en la marxa de les lluites històriques, etc.»

També em sembla d'una lògica diàfana la hipòtesi de Reinach segons la qual quan els grecs antics deien que Júpiter es transformava en cigne o en àliga, cal comprendre que l'àliga déu o el cigne déu van ésser substituïts per Júpiter quan els déus dels grecs foren adorats sota figura humana. De la mateixa manera, cal veure una reminiscència de culte totèmic en l'episodi bíblic de l'adoració d'un vedell al mont Sinai. I la més elemental bona fe ens obliga a veure en Jesucrist un successor dels tòtems anyell i peix, tal com ho explico a l'apartat IX del meu llibre.

Que veu Miquel i Macaya en la comunió, sinó una reminiscència d'aquella superstició que consisteix a menjar-se un tòtem en cerimònia?

Com explica el meu impugnador les analogies entre el tractament que, segons els Evangelis, va ésser infligit a Jesús a Jerusalem i el tractament al rei de les Saturnals?

Què és el sacrifici de la missa sinó una cerimònia màgica, consistent a subvertir les lleis naturals ja que es pretén transformar el vi en sang i l'hostia en carn de Jesucrist, i no en sentit figurat, tal com ho va consagrar el Concili de Nicea de l'any 787?

En escriure el meu llibre, em vaig proposar de posar a l'abast de la gent més senzilla els problemes que, tal com dic al pròleg, poden contribuir a la formació d'un criteri sobre l'existència del Jesús descrit als Evangelis. Per això, el meu opuscle va ésser escrit en estil clar i concís i vaig evitar a ciència l'erudició profusa i abstracta. Va presidir el conjunt el mètode filosòfic que exposo al començament d'aquest article.

Confesso que, a vegades, vaig haver de fer ciència de segona i tercera mà perquè no coneix el grec ni l'hebreu, ni tinc gaires lleures per a dedicar-los a l'estudi. Contràriament al Pare Laburu, em guanyo el pa des de l'edat de quinze anys. Em permeto de dir, de passada, que el Pare Laburu, que es guanya el pa amb la suor del front dels altres, va cometre una heretgia en escriure el seu opuscle «*Jesucristo es Dios?*» perquè aquest títol expressa un dubte inadmissible en un creient.

En el meu llibre, són clarament exposats l'origen i l'evolució del sentiment religiós fins a l'aparició del Cristianisme, prescint d'un Esser suprem i servint-me de dades

Detalls sobre la biblioteca de Voltaire

La biblioteca privada de Voltaire, que ha estat trobada a Leningrad i que té un valor inestimable, com ja és conegut, fou comprada per Caterina II després de la mort de l'escriptor, i havent restat més de 150 anys guardada, és ara catalogada i exposada.

Comprèn més de 20.000 volums, dels quals la majoria porten observacions manuscrites de Voltaire, que així exterioritzava les opinions respecte de tota una sèrie de qüestions.

Les notes més interessants han estat recollides en un llibre especial i la descripció de la biblioteca, que serà feta en llengua russa i francesa, serà enviada a l'Exposició Universal de París de l'any 1937.

Història de les fonts i dels jocs d'aigua

En el gran palau de la Cour-Pierre de Leningrad, ha estat oberta una exposició sobre la història de les fonts. Hi són exhibits models de fonts de l'Orient, de l'antiguitat, de l'Edat mitja, d'Itàlia, de Versalles i de la pròpia Cour-Pierre, de les quals a més hi ha també els dibuixos originals i plans per a la seva construcció en el segle XVIII. Una altra part de l'exposició està dedicada a les fonts i jocs d'aigua de l'actual U. R. S. S., així com a les instal·lacions més conegudes de l'estranger, i, finalment, els models i plans per a la restauració dels jocs d'aigua de la Cour-Pierre.

Els immigrants armenis i la cultura

Al mes d'agost, un grup molt nombrós d'armenis que habitaven França, es va traslladar a l'Armènia soviètica per tal de residir-hi, i després de trobar-hi treball, varen esdevenir ciutadans de la U. R. S. S., gaudint des d'aleshores tots els drets inherents a aquesta ciutadania.

Els immigrants tenen diferents oficis i alguns d'ells són treballadors intel·lectuals d'alta qualificació.

El doctor Takvorian, que ha recorregut Europa i Amèrica cercant inútilment treball, és ara director de l'hospital d'Arakbir. Els seus nens són a les escoles d'Eriva i d'Arakbir.

El pintor-escultor Kotzar, vingut de París, és ara membre de la Unió dels Artistes d'Armènia i treballa en una grandiosa estatua de Màxim Gorki.

H. Iagubian, ex-director d'orquestra a l'òpera dels Champs Elysées de París, treballa ara a l'òpera de l'Estat d'Armènia; les òperes *Carmen* i *La Traviata*, interpretades sota la seva direcció, han assolit un èxit extraordinari.

Un grup d'actors armenis treballa als teatres i als estudis cinematogràfics.

Es així que els treballadors armenis d'oficis intel·lectuals han trobat a la U. R. S. S. repòs i treball que la resta del món els havia negat molt sovint.

Concerts a les regions polars

Un grup d'artistes del Gran Teatre de Moscou acaba de retornar d'una gran tournée per l'Àrtic. El viatge ha durat cinquanta dies, en els quals el grup ha donat 34 concerts, 23 dels quals més enllà del cercle polar. Aquests concerts han estat escoltats per més de 25 mil persones.

Molt sovint els artistes han hagut de pendre part a dos concerts en un mateix dia i en indrets separats l'un de l'altre per centenars de quilòmetres. En aquest cas els artistes han hagut de servir-se d'avions. Es d'aquesta manera que el grup artístic esmentat ha recorregut, durant la seva excursió nòrdica, prop de deu mil quilòmetres, dels quals sis mil en avió.

Aquests últims dies un grup d'artistes del Conservatori de Moscou ha donat un concert en un poblet d'esquimals anomenat Wellen. Per primera vegada els habitants de la península Txukotski han pogut escoltar les obres dels més grans compositors del món, interpretades amb perfecció. Els esquimals, els hivernadors i els carrabiners han escoltat el concert amb el més gran interès.

Després, els artistes continuaren la seva tournée amb direcció a la badia de Laurent. Per primera vegada, el càlid alè de l'art ha arribat a les gelades planúries àrtiques.

científiques i històriques que Miquel i Macaya no ha debatut. En els ritus agraris es descobreixen els precedents de les modernes litúrgies i la idea de la mort i de la resurrecció, o sia de la Redempció.

En arribar a l'estudi de la personalitat de Jesús, es veu que Crist, en lloc d'ésser el fundador del Cristianisme, en va ésser el producte mitològic. A les literatures jueva, profana i cristiana no es troba cap rastre seriós de l'existència terrestre de Jesús. En canvi, a l'Antic Testament es troben els elements del mite, dels quals, sincretitzats amb altres elements de la mitologia oriental, va sorgir la figura del Messias, que va ésser una refinada manifestació antropomòrfica de la divinitat.

I per acabar diré que el llibre ja esmentat de Lucien Henry, aparegut a París tres mesos després que el meu, i molt millor documentat, arriba a les mateixes conclusions.

E. SABATER I CASALS

BIBLIOGRAFIA

F. Engels: *Anti-Dühring*.
Lucien Henry: *Les origines de la religion*.



CAMISER ESPECIALISTA
XIT EN LA MIDA
JAUME I, 11
Telèfon 11655

AUSTRIA EN PLENA DESCOMPOSICIÓ

L'autoritarisme no assegura l'estabilitat política

Els Estats autoritaris es vanen de llur estabilitat ministerial en comparació amb les democràcies. Això és una mentida més del feixisme. Recordeu, si us plau, les intrigues que Balbo menava fa alguns anys contra Mussolini, i la fi tràgica que va tenir aquell

El triomf de Stahrenberg, però, no dura gaire. L'afer escandalós de la companyia d'assegurances Via-Fènix, esclatà sorollosament. L'opinió pública acusa diferents persones d'haver participat indegudament en el pressupost de la societat. El príncep no fou obligat a renunciar a les seves funcions — com es va esdevenir, per exemple, amb Vaugoin, ex-canceller transformat després en president dels ferrocarrils federals. Però algunes setmanes més tard es manifesten les divergències entre Schussnigg i el seu vice-canceller, i aquell forma un nou govern. Stahrenberg no hi és. Segueix, tanmateix, essent comandant de les Heimwehren, però Schussnigg confirma en la seva declaració ministerial la seva voluntat d'acabar amb les formacions paramilitars. Stahrenberg no gosa, malgrat de les seves fanfaronades, a refusar el desarmament de les seves tropes. La seva popularitat minva ràpidament entre els seus partidaris. Ha arribat per a Fey el moment de reaparèixer.

El 12 de setembre, Baarenfels, vice-canceller, declara que la milícia absorbirà i unificarà totes les formacions paramilitars. La resposta de les Heimwehren és immediata. La secció vienesa porta Fey al comandament de la Heimwehr. La crisi es produeix, i tendeix a agravar-se. Stahrenberg prepara la contraofensiva; el consell dels caps de les Heimwehr format recentment per Fey, Steidle i Neustadter-Sturner, es posa en guàrdia.

I el govern? Aixafat entre les influències alemanya i italiana, no sap prendre partit. La *Reichspost*, el diari oficial, silencià durant molts dies els incidents produïts dins les Heimwehr.

Els dies a venir palesaran segurament que la crisi de les Heimwehr es transforma en crisi governamental. I Austria no retrobarà



El príncep Starhenberg

monstruós crim passional que va fer que Alemanya es commogué de dalt a baix per les rivalitats entre els capitosos nazis. No aneu tan lluny, però; mireu el que s'esdevé a Austria en aquests mateixos dies que estem vivint.

El ministeri Dollfuss, constituït en maig de 1932, va tenir des del cop d'Estat de 1933 no menys de cinc modificacions. Una de les causes principals residia en la lluita acarnissada que menaven entre ells incessantment els líders de les Heimwehren, trinxera de la reacció austriaca i braç executor de la sangonant repressió de la Comuna de Viena.

El febrer de 1934, el vice-canceller Fey, era l'home més puixant d'Austria. Es considerava ja el successor de Dollfuss; però aquest, que era un intrigant polític de primera magnitud, va saber aprofitar els antagonismes i les enveges entre Fey i Stahrenberg. Va reemplaçar el primer pel segon com a vice-canceller, deixant a Fey solament el Ministeri de la Seguretat Pública. En la darrera modificació, dues setmanes abans d'ésser assassinat, Dollfuss va fer de Fey un simple ministre sense cartera. Malgrat el paper suspecte de Fey durant el putsch nazi de juliol de 1934, Schussnigg, el nou canceller, no es decidí a inutilitzar-lo definitivament; però aquest va haver-se d'accontentar amb el Comissariat de la Seguretat General, dirigit pel vice-canceller Stahrenberg, el seu antic rival.

La primera modificació — car el govern autoritari de Schussnigg no era gaire més estable que els de Dollfuss — donà al canceller l'oportunitat de desfer-se completament de Fey.

Era el 17 d'octubre de 1935. Un mes després, el major Fey presenta la seva dimissió de comandant de la Heimwehr de Viena. El príncep Stahrenberg assegura personalment el comandament d'aquesta formació. Fey ha de consolar-se amb la plaça — ben retribuïda, per cert —, de president de la societat dels vaixells danubians.



El major Fey

pas la seva tranquil·litat i la possibilitat de defensar la seva independència real, mentre no siguin restablertes les llibertats sindicals i democràtiques.

Heus ací una prova evident de com els règims autoritaris, lluny d'ésser estables, fan trontollar els pobles i els mantenen en una constant i perillosa inestabilitat.

X.

AUTO-LITE BATTERIES

LA MARCA DE FAMA MUNDIAL
SENS COMPETÈNCIA EN DURACIÓ I ECONOMIA
AUTOTRACCIÓN ELÉCTRICA, S. A.
GARATGE ELECTRIC
MOIA, 6 i 8

LES ARTS I ELS ARTISTES

OPINIONS D'UN PINTOR

Goya i l'art revolucionari

Quan es parla en aquests moments d'art revolucionari, ara que la Revolució és a cada porta, em fa una certa pena i disgust.

Encara hi ha gent que es pensa que fer art revolucionari és fer la Revolució, i en-tén per art revolucionari pintar o dibuixar d'aquesta o d'altra manera. No, amics meus, no. L'Art és el sentiment de l'home per les coses que l'envolten. Per això l'artista és un precursor de la vida.

L'artista és l'home que s'inspira continuament en les masses, que les sent, que viu amb elles.

El sentiment és una gran qualitat per a ésser artista. El sentiment el fa crear i el fa viure.

Quí ho havia de dir, ara que nosaltres hem deslliurat el poble on va néixer, fa quasi dos segles, aquell gran sentimental de les masses, que ell seria el nostre estendard de llum! Aquell geni, amb tan mal caràcter; aquell home que s'enfurismava per no-res, que preferia ésser bon home que no pas gran artista, deia que el pintor es fa al carrer i que l'artista ha d'explicar la seva època.

No hi ha més solució possible per a l'artista que el contacte amb el poble. Treballem per agermanar els homes i les obres. Hem previst fa temps els veritables sentimentals aquesta revolució social. Hem estat uns incompresos.



«Els afusellaments del 3 de maig»
Un quadro patètic revolucionari de Goya:

Per sort nostra, vivim en una època de gestació. No tenim més exemple que el dels grans humanistes.



Ell ens ha deixat l'època de Goya. Aquestes són les grans obres d'art. Què deixarem nosaltres i quin exemple

Ara procurem ésser dignes d'aquesta revolució que ens ha donat el poble i procurem fer-la digna.



ens donen aquesta munió d'obres que hi ha al Museu? Tornem la pintura a l'art, que és el sentiment de l'home per les coses que el voltren.

Que demà, quan surti el Sol, surti de nou, i així no ens adonarem que serem ja uns altres.

FRANCESC DOMINGO
(Dibuixos de Commelelaron)

PROJECTOR

Dues menes de «fets»

Des de 1900 fins als nostres dies, podem assenyalar dins el terreny de les Arts en tot el món, una lluita a mort entre el «fet comercial» i el «fet artístic».

El «fet artístic» és indestructible, és la vida mateixa, és tot el que ens volta i ens fa viure.

L'artista, l'home sensible, viu intensament el moment i sent la necessitat del comentari. De la vida en fa música, poesia, pintura, escultura, i ho fa com l'ocell canta. El moment de la creació no és altre que l'afany que sent l'artista de retenir uns instants més la vida d'allò que ha copsat la seva sensibilitat i que fatalment anirà transformant-se i prenent nous aspectes vitals.

El pintor detura damunt la tela aquell clat de sol de la muntanya, la delicadesa dels tons d'unes flors, la maragdana meravella de l'ona rebotant damunt la platja, els ocres i roses d'unes carns humanes...

Aquesta creació, per obra i gràcia de l'artista, viurà uns anys més de la seva vida normal. Aquesta mateixa impressió que ha rebut l'artista serà retransmesa a les generacions futures i el prodigi de vida d'aquelles flors, d'aquell tros de mar, d'aquelles carns i d'aquell paisatge viurà dins dels homes que han seguit la vida i agermanarà totes les èpoques.

Pel «fet artístic», doncs, nosaltres estimem i compremem els homes que visqueren a l'Egipte, la Grècia i Roma en els temps llunyans, els primitius cristians, romànics i gòtics, el renaixement i els clàssics i els romàntics i els impressionistes, fins als nostres dies.

Pel «fet artístic» anem reconstruint tota la història de la humanitat, tots els seus moments de placidesa i de lluita, d'ambicions, moments constructius i de destrucció desenfrenada. L'art és el pèndol que marca el ritme de la vida. L'art és indestructible perquè és la vida mateixa, i mentre al món hi quedi un ésser sensible, tindrà la necessitat d'expressar la joia de viure amb els medis expressius al seu abast, la música, la pintura, l'escultura, la poesia...

Els pobles han sentit sempre la necessitat d'utilitzar l'art pur, el «fet artístic», aquest gran medi d'expressió, i segons les èpoques l'han adaptat a llurs necessitats, ja sia en temps de lluita o en moments de pau.

L'art ha immortalitzat els alts personatges dels temps antics i moderns, ha commemorat les seves gestes guerres i ha exaltat la fe religiosa, ha estat el portaveu més eficaç de les seves reivindicacions socials. Ha seguit pas a pas totes les decadències i esplendors de la humanitat.

Avui, després d'un 19 de juliol alliberador, trobem un «fet artístic» completament bastardejat per un «fet comercial» aclaparador. L'art pur ha perdut per uns moments el seu camí natural. El confusióisme s'ha infiltrat de tal manera dins el nostre art, que cal reaprendre el camí per tornar-nos a trobar dins l'essència de l'art.

En els moments revolucionaris cal incorporar aquest mitjà expressiu formidable que és l'art, al servei de la causa.

L'anècdota, l'assumpte és secundari, però no negligible, i d'exemples n'està plena la història.

L'art en si és revolució; l'artista pur, l'home sensible no pot ésser un home reaccionari, un facciós. L'artista ha d'anar a to amb el seu temps i d'acord amb el poble del qual forma part.

Si l'art és comprensió, com hem tractat de fer veure, l'artista deu anar millor al davant que darrera la revolució.

I en aquestes hores privilegiades en les quals el destí del món està en mans d'Espanya i molt especialment de Catalunya, els artistes catalans deuen adoptar la posició que els requereix.

Tots al servei de l'antifeixisme! Tots al servei del poble revolucionari! Cadascú ocupi el lloc que li pertoca, al front de guerra o a la retaguarda.

El veritable artista català deu posar el seu geni creador al servei de la causa justa contra el feixisme invasor, i un cop guanyada la guerra, tots junts estructurar un camí nou a l'art, avui embrutit, empetitit per anys i anys d'esclavatge, al servei d'un «fet comercial» que anà guanyant el camí esplendorós a l'art pur de totes les èpoques.

Cal, artistes de Catalunya, fer-nos dignes del demà venturós que se'ns presenta; que ningú no deserti del seu lloc; avui el nostre poble necessita dels serveis de tots els qui sentin l'horror del feixisme, que és l'esclavatge, la negació de la veritat, l'anul·lació de la sensibilitat.

El nostre lloc és al costat del poble, del qual hem sortit i al qual ens devem.

Que el nostre art no quedi envoltat per manca de generositat i de sacrifici. L'art, el nostre art, quedarà ennoblit quan tots nosaltres, els artistes, en siguem dignes.

J. P.

MIRADOR - Tel. 16560

GUTENBERG, S. A.

Fàbrica de maquinària per a les Arts Gràfiques

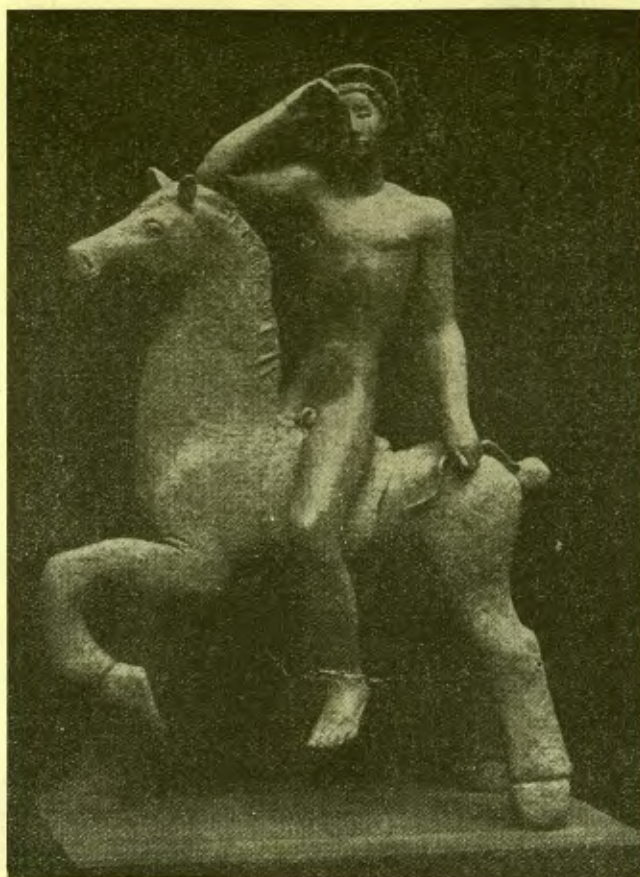
Nàpolis, 215 - Telèfon 55723
BARCELONA

L'art, definidor de l'època

Quan moria la idea de l'Imperi en el concepte semi-diví que hom li atribuïa, s'iniciava la mort d'aquell pompós art còpia del clàssic greco-romà que fou batejat amb el nom de «neoclassicisme».

La forta empremta que en la Història i en les consciències deixà la revolució francesa no podia menys que marcar-la també en les arts plàstiques, com l'havia marcada en l'economia i en la política. Aquella escl-

que tan bons profits els ha de donar. I aleshores l'artista es llança a les més complicades elucubracions tècniques que l'allunya cada vegada més de la massa fins sentir-se aquesta absolutament divorciada de l'art. Aquest, seguint les petjades de la ciència, comença a abandonar el sentit realista i envaeix el terreny d'aquesta preocupant-se d'una quantitat de problemes d'ordre científic aplicat a l'art com són la descomposició de la llum, l'òptica, la



Una mostra

tura que en plena decadència estètica pretenia interpretar els rinxols i els penitents complicats de les nobles dames de la cort, llurs vestits vaporosos i les mil cintetes i llacets, que dissimulaven, ajudats per la perfumeria — malgrat que molta gent no s'ho creu —, les emanacions dels seus cossos corromputs, no eren altra cosa que equilibris tècnics d'homes habilidosos que insensiblement s'allunyaven de l'art.

Es en plena revolució que encara suren artistes impregnats de correcció i academicisme que s'aguanten gran part del segle XIX, per un anacronisme incomprensible. Però quan la nova societat pren forma exigeix als artistes un canvi d'orientació vers els nous problemes de la vida.

Neix aleshores el realisme que, ràpidament, decau per manca de contingut ideològic, vers una reproducció brutal de la realitat en un sentit mesquí.

Era una època en què es debatien ja problemes collectivistes i s'iniciava el gran problema d'una altra profunda transformació social; l'artista oscil·lava entre servir aquesta idea — esperit — o servir la burgesia — diner — que havia assolit ja una força que li permetia mirar la noblesa cara a cara i adreçar amb un cert somriure mofeta.

D'aquesta època, ens resten tres noms que l'emplenem tota i són Sorolla, Rodin i després Bourdelle; tres homes que s'acaren valentament amb ella, la defineixen i la resolen, com encara no ho ha fet ningú. Tota la producció d'aquests colossos traspua el dolor d'una generació que lluita pel seu alliberament en una forma vaga encara, però profundament sentida. Des de l'«Edat de bronze» i el «Pensador»; i des de l'«Arquer» fins les pintures que decoren els murs de la «Hispanic Society» de Nova York transcorren uns anys en què es gestaven els moviments de la nostra època, que hi són espiritualment representats. Tant havien viscut aquests homes els problemes del poble.

Morts aquests seus grans interpretadors, la burgesia — omnipotent ja — distreu l'òbrer de la seva finalitat amb antagonismes nacionals que els menen cap a les guerres

de la guerra. Gran part d'aquesta càutica producció fou absorbida — com si això fos un càstig — pels amos del diner en aquells moments, els quals s'enduïen a l'altra banda del mar petits bronzes de dones amb les cuixes esbatanades i ventres d'ensaimada o quadres de guitarres i budells que una vegada als llucents palaus de la Park Avenue o en els «roofs» de la Cinquena Avinguda sols gosaven mostrar a quatre ganduls als quals hom havia servit alguns «cocktails» que els predisposessin a l'optimisme.

L'art d'aquesta època és típic d'una societat que s'esfondra. No cal dir que a la massa no li interessaven gens ni mica aquells ex-abruptes perquè no tenien cap relació amb ella, ni amb els seus problemes.

En parlar així no es cregui que tenim un menyspreu especial per l'art parisenç d'aquests darrers trenta anys, sinó perquè a Catalunya ha tingut els seus imitadors amb tots el vicis conseqüents fills de la cobdícia de la societat capitalista i per la desviació produïda en la nova generació.

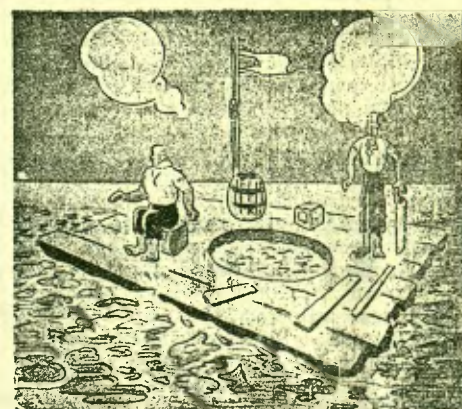
Heus ací, però, que un fet cabdal es produeix a la nostra terra; el poble pren les armes i amb elles el poder. Una commoció profunda segueix aquest fet, les conseqüències del qual podem tot just entrellucar. És aquest el moment crucial en què l'art modern s'esfondra per manca de contacte amb la realitat, el qual han d'aprofitar els nostres artistes per crear-ne un de nou. Un art en què els formidables recursos de la tècnica que fins ara han estat usats únicament i pura com una mena d'exhibició de les facultats de l'artista (ens referim, naturalment, a l'alta tècnica) ho siguin al servei d'una expressió que tingui per base la realitat viva i que estant a l'abast de les masses les menis suauement cap als cims més enlairats de l'art.

Es la nova societat amb tots els seus immensos problemes que ha de quedar plasmada en pedres, bronzes i teles; és el seu esperit el que us exigirà que quedi reflectit en les vostres obres, la seva gesta titànica.

VICENÇ BARO



—I doncs?
—Aquest Popman té molta sort al joc!
—No l'han atrapat mai.
(Cyrulik Warszawski)



NAUFRAGS

—El bany del senyor està a punt.
(The Passing Show, Londres)

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics

Correus: Apartat 190
Telèg: "Carburas"

BARCELONA
Mallorca, 232

Telèfon 73013

CARBUR DE CALCI; Fàbriques a Berga (Barcelona) i Corcubion (Corunya) :: OXIGEN 99 % DE PURESA, Fàbriques a Barcelona, València i Còrdova :: ACETILEN DISSOLT, Fàbriques a Barcelona, Madrid, Palència i Còrdova :: FERRO MANGANES i FERRO SILICI :: SOCARRIMAT i SECAT de fils i peces de seda, cotó i altres teixits :: CALEFACCIO INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica :: GENERADORS, BUFADORS, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA

PRESSUPOSTOS, ESTUDIS CONSULTES I ASSAIGS GRATIS

RICÍ "GOLOSO" PURGANT DELICIOS

PER A FOTOGRAVATS, LA CASA

ANTONI MARTI

Màxima rapidesa i Màxima qualitat

AVINYO, 19, pral. : Telèfon 17047 : BARCELONA

LES LLETRES

UN CONTE D'ILYA EHRENBURG

Minaires d'Astúries

Penso en el destí de Francesc Devot, obrer del camp que havia dormit damunt els fems de les vaques, assaí i legionari. Era un home magre d'ulls grisos, fill d'un vagabund inconegut i d'una rentaplats d'un vaixell. Passà la seva infantesa a l'hospici. El fuetjaven per malifetes dels altres. Pelava patates. Després l'enviaren a una masia. Treballà tres anys silenciosament com dins d'un somni. L'amo li digué: «Ets tu qui ha birlat els diners de davall del malatàs?» Devot, negà. L'amo li colpejà el rostre amb una brida. Devot se n'anà a l'estable. Les vaques remugaven plàcidament. Devot passà la nit damunt la palla viscosa. Després entrà a l'habitació on dormia el patró i li assestà un cop de destrat. Fugí a Barcelona i treballà de descarregador al moll. Sucava en el vi el pa que menjava creient que res no havia canviat en la seva vida.

Devot, entaulat en una taverna, estava menjant un plat de peix. Al seu costat seia un francès amb el bigoti rogenc. Tot mirant-lo, Devot s'ennuegà. Errà tota la nit pels carrers estrets del «barri xinès». Les meretrus li passaven somrients el braç pel coll. Un home li oferí vi en un pitxell. Devot passà de llarg. En un indret, entre passadissos amb dues sortides i enmig de dones pintades i de vetlladors, errava l'altre, l'home del bigoti rogenc. L'endemà al matí Devot es trobà de bell nou coagulat davant d'una gran porta coberta de cartells bigarrats: uns clarins amb les boques estrafetes de desdeny. Devot s'allistà a la Legió Estrangera. Conegué la calor i el fred d'Àfrica. Conegué l'amor a Melilla on les dones estaven exposades nues en una mena de botigues com si fossin carcanades de moltó. Tirava trets als àrabs. La seva vida estava plena de canvis i de perills; no coneixia, però, la seva vida. Com abans, abaixava els ulls sorriu, i la sorra d'Àfrica era per ell el mateix que els fems de la masia normandesca.

Una nit clara de tardor, Francesc Devot fou expedit, amb altres legionaris, de Tetuan a Espanya. Desembarcaren a Gijón. Els digueren que havien de reprimir la revolta dels miners. Els soldats caminaven amb un aire morós damunt la terra renegrida pel carbó i pel dolor.

A Oviedo combatien. Dalt del campanar de la catedral, enmig de les quimeres gòtiques, les metralladores feien giravoltar les

amples i rodons als roigs. Els avions de bombardeig incendiaven les vivendes miserables. Els ferits callaven; no hi havia ningú per guarir llurs ferides. Els infants arplegaven els fusells dels morts i es llançaven, cridant, contra els legionaris.

Al desè dia les metralladores callaren. Els legionaris caminaven pels carrers de la ciutat com dins d'un desert africà. Aquells homes de tots els països cercaven divertiments. Renegaven en alemany i cantaven cançons portugueses. Amb llurs sabres em-



paitaven les gallines. Esmicolaven les cases, enfonsaven les seves ungles negres en els lllits de ploma i tot badallant de cansanci esventrellaven els miners amb les baionetes. Esguardaven com cremava el teatre; tenien necessitat d'espectacles. Jo vaig veure Mel-pomena, la musa de la tragèdia; fou l'única que s'escapà, amb el nas trencat, els cabells nusats coberts de fum, els ulls buits, ulls de tragèdia, de dona, d'estàtua.

Vaig visitar l'habitació desolada de la vella Dolores. Els seus ulls eren negres i els seus cabells d'una blancor ennegadora. Havia criat dos fills salant amb llurs llàgrimes el difícil pa espanyol. Tenia un ofici: ren-

UNA INSTITUCIÓ PUIXANT

L'Agrupació d'Escriptors Catalans

L'esclatant aixecament popular que aquests dies està essent l'admiració del món, ha remogut moltes coses profundes de la nostra terra. Interessos i consciències han sortit dels seus reductes per prendre part sinó de grat per força en aquesta contesa al fons de la qual batega un problema de civilització.

A l'escalf d'aquest moviment ha nascut l'Agrupació d'Escriptors Catalans, entitat que aplega tots els homes de lletres de la nostra terra que no volen quedar-se enrera ni romandre desdibuixats en un recó a l'hora que en els camps d'acció s'estan jugant cartes decisives per a la dignitat de l'esperit i per a les llibertats de la nostra terra.

Entenent-ho així, l'A. d'E. C. acompanyà la seva entrada a la vida d'una declaració d'afició al Govern de la Generalitat en qui veu l'autoritat màxima i la representació genuïna del moviment que lluita per la defensa de l'esperit i de la llibertat. En un plet d'aquesta naturalesa, Catalunya, país eminentment liberal, no podia fer altrament que agrupar al servei de la causa antifeixista els representants més destacats del seu pensament i de la seva cultura.

Amb l'entusiasme que les circumstàncies determinen, l'Agrupació d'Escriptors Catalans ha vingut actuant des del començament al servei del triomf que ens interessa a tots. Ha organitzat i duu a terme unes trameses de llibres que s'efectuen amb perfecta regularitat als fronts de combat, als hospitals de sang i a diverses biblioteques populars. Fins a la data, passen de 12.000 els llibres recollits i repartits. Per aquest important servei ha comptat amb la contribució de bon nombre d'alumnes de l'Escola de Bibliotecàries, les quals s'apressaren tot seguit a oferir generosament el seu concurs. Ha rebut, informat i facilitat els contactes considerats més útils a un crescut nombre d'informadors i de delegats estrangers arribats ací per l'interès del nostre moviment.

De més a més, l'A. d'E. C. ha iniciat un cicle de conferències radiofòniques, contribuït a les tasques de propaganda de les nostres institucions cabdals i ajudat a rescatar el patrimoni artístic compromès o amenaçat en diferents indrets de la nostra terra. Al costat d'aquestes activitats, ve ordenant, amb la màxima atenció, la seva organització professional, finalitat, en fi, permanent, de l'entitat.

La importància que aquesta nova estructura prendrà indubtablement en la vida intel·lectual de Catalunya es fa pressentir. Cap dels problemes que afecten a la vida professional de l'escriptor i que tantes incomoditats li havien causat fins a la data, no hi seran negligits. Des de les edicions, fins a la col·laboració en fulls periòdics i a les previsions de caràcter material, tot anirà articulat en els estudis que porta a cap actualment l'Agrupació.

Es un fet digne de remarcar l'existència d'aquesta agrupació d'intel·lectuals, els quals, adonant-se de la marxa ascensional del món han acudit a fixar-hi el seu lloc i a treballar-hi amb entusiasme. El seu gest honora Catalunya i els honora a ells mateixos.



—General, Osca demana socors i Oviedo també en demana. Què hem de fer?
—Es ben fàcil! Que Osca ajudi Oviedo i que Oviedo vagi a ajudar Osca!

(Heraldo de Madrid)

POEMES INÈDITS

BESTIARI

Guineu

Què en faria—demanu—
de la pell de cortesana?
Abrics per a la germana
guineu.

Cèrvol

Com un arbre rabent
arrelat dins el vent...

Girafa

Tens el cap petit
perquè la distància
te l'ha empetitit.

Tigré captiu

Les fuetades t'han marcat la pell
o potser l'ombra de la reixa?

Hipopòtam

Perquè dins l'aigua del riu
s'ha emmirallat l'hipopòtam
alça el cap, fa una ganyota amb
la gran boca oberta i riu.

Cavall

Un paràsit, de l'euga més dolça
el blanquíssim caràcter malmet:
irritada galopa i s'espolsa
mosca d'ase que branda fuet.

Rata-pinyada

Esparracada,
negra i nocturna
rata-pinyada.
Errant espurna
tost apagada
del braserar
on manta bruixa
rosteix la cuixa
d'un ermità.

Papagai

Com a l'ombra de seny que mostren qual-
ques dames
gran mèrit atorguen als tres mots que de-
clames.

Paó

Màgica aurora
de ploma i ala
multicolora.
Sol de gran gala
d'un paradís
on l'ona és dolça,
la platja or llis,
vellut la molsa
i el cel postís.

Pingüi

Amant de la mullena
amb gregarisme rar
com nosaltres empena
les ribes de la mar.
Conserva tanmateix
el decòrum que ens manca
i neda com un peix
amb frac i armilla blanca.

Serpent

Avol serpent!
(Déu no vigila
la blanca argila
d'Eva recent.)
El gran resastre
descrius del tot
quan deixes rastre
damunt el llot.

Diplodocus

«Paleontòleg erudit:
si m'encares els teus focus
em rescates de l'oblit!
T'ho demana un Diplodocus
que no sap com fou bastit.»

Cap-grossos

Emprenen el darrer curs
dels estudis de granota:
ja els neix la tercera pota
i es fonen les cues llurs.

Coccinella

Per la primavera
quin dolç frenesí!
De nit s'apaivaga,
però ve el matí
i tota s'altera
la sang presonera,
la sang de robí.
Robí de tumbaga,
presó de platí.
Pel dit s'acarrera
amunt fins la fi
El sol l'embriga,
li encén el magí.
Des del cim on era
volà i no morí.

Colomí

L'home voldria tenyir
les teves ales de sang.
No et paris, colomí blanc,
no paris blanc, colomí!

Tortuga

El guerrer caigut
dessota l'escut
amagant-se, es fuga.
Cautelosament
s'arrossega, lent
com una tortuga.

Xanguet

Volen peixos
sota mar
entre núvols
de cristall.
Lluny i enlaire
l'ona bat.
Volen peixos
marcials.
Es de pànic
Llur esguard:
són la lleva
d'aquest any.
Volen peixos
cap al tard.
La nit d'aigua
els sobtarà
com un'ombra
d'estendard.
Volen peixos
eixalats
sota llunes
d'oli i sal.

Aranya

L'aranyeta del celler
de l'ampolla s'enamora:
caparró verd i lleuger
anques de senyora.
«Si li teixis un brial
amb la fina teranyina
per l'apat episcopal
on l'ampolla dina?»

Mosques i mosquits

La natura
diligent ens procura
una bèstia
per a cada molèstia:
si a les fosques
ja no piquen les mosques,
hi ha els mosquits
que treballen de nits.

Cranc

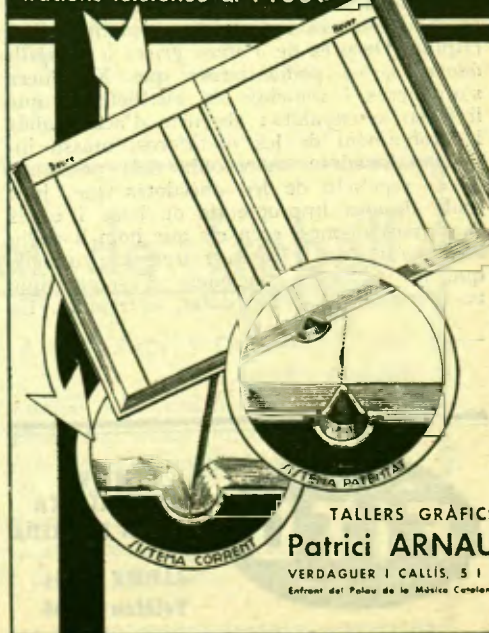
Si a Tossa l'amiga
banyant-se s'exclama:
un cranc em pessiga
el moll de la cama!
El fet no propala
quan el cranc l'escull
en obscura sala
o en cotxe curull.

Lloca

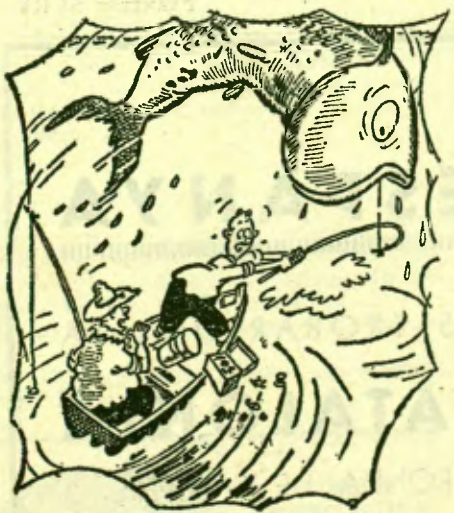
Só lloca. El fat ho volgué.
Passejo vexada vint fills de mal ou
que piulen i folguen amb càndid renou.
Airejo la trepa! Amb ull sorneguer
em clissa el gall dindi i l'ànec i l'oca
i criden: Mireu! Ara ve
la lloca.
La vergonya em puny, el dolor m'acuita.
On és ma nissaga? Temps ha que fou cuïta:
assaonà el brou,
informà la truita
i a la masovera reportà mant sou.
Així segrestaven i amagaven l'ou!
I ara só lloca. Só mare postissa.
Llur folga incessant, llur vil piuladissa
em cremen l'entranya, res no me'n pertoca.
El fat ho volgué. Só lloca.
Sofreixo les befes del meu veinat.
Debades prenc aires de gran dignitat
i redreço la cresta marcida...
Car só l'arbre bord
amb branca de fruita aliena guarnida.
Car só la misèrrima dida
eixuta de llet i d'amor!

PERE QUART

Nova modalitat en la confecció dels llibres
de comptabilitat que permet d'escriure-hi
amb perfecta comoditat i estalvi de temps.
No n'augmenta el preu. Per a demos-
tracions telefonau al 14856



TALLERS GRÀFICS
Patrici ARNAU
VERDAGUER I CALLIS, 5 i 7
Edifici del Palau de la Música Catalana



—Torna't a l'aigua, si no et diran men-
tider!
(Everybody's, Londres)

Trad. de R. X.

(Dibuixos de Martí Bas)

NOVEL·LISTES CATALANS

Ramon Xuriguera

Si entenem per imaginació, en un novel·lista, el do de crear personatges que tenen una vida independent i que s'imposen a nosaltres com éssers reals, Ramon Xuriguera, posseïdor d'una facultat d'observació aguda i penetrant, està també dotat d'aquesta qualitat específica del novel·lista de veritat. La matèria del seu art, però, és sempre allò que els seus sentits han copsat, allò que ha viscut o que coneix amb prou intensitat per haver-se pogut imaginar que ho vivia. Aquesta matèria és utilitzada amb habilitat, il·luminada amb les clarsor sublims de la intel·ligència, enriquida amb les flexibles variacions de la fantasia, però resta sempre, en el fons, su-peditada a la seva experiència humana, directa o interposada. És, doncs, un artista d'imaginació creadora, en tant que les seves impressions esdevenen immediatament objecte de pensament i pretext d'especulació i de joc. En essència, però, és un escriptor que s'inclina amb un interès apassionat damunt els éssers i que aporta una lucidesa sense complaença a l'estudi de la naturalesa humana en les seves diverses reaccions i manifestacions.

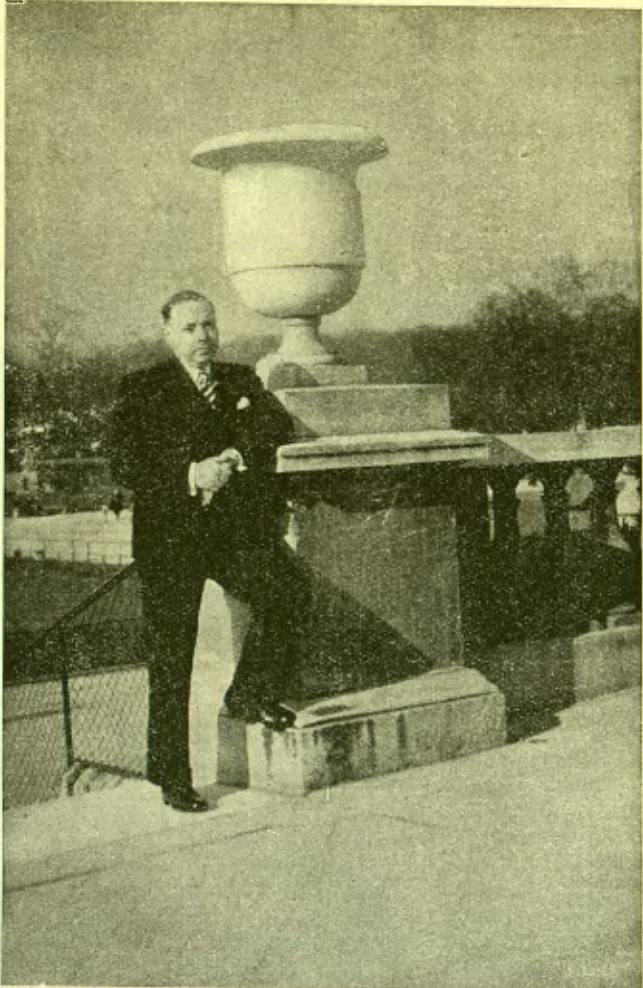
Es potser per això que *Desordre* (1), novel·la que pel seu tema i per la seva construcció compta amb molt pocs precedents en la literatura catalana, és un d'aquells llibres davant dels quals esdevé difícil de formular un simple judici literari o de valoració estètica. Llegim tants de llibres que no són més que núvols, veiem passar al davant dels nostres ulls tants de personatges sense vida ni relleu, tan aviat coneguts com oblidats, que experimentem una joia profunda quan sortim d'aquests jocs d'illusió per entrar en la realitat. No ja en aquella realitat aparent que tants escriptors han pres erròniament per la realitat autèntica, sinó en una mena de realitat pregonada, al fons de la qual ens retrobem nosaltres mateixos i els éssers que coneixem.

Els personatges de *Desordre* viuen i s'imposen a nosaltres, a desgrat de totes les reserves d'altres ordres que puguem formular, per llur vibració netament humana. Per aquesta raó, en llegir aquest llibre, la nostra atenció no es detura davant les combinacions més o menys afortunades de mots i d'escenes que constitueixen l'art literari, sinó que és impressionada pels episodis reals i els personatges vivents. Assistim a una experiència humana, com hi assistim cada dia, en els fets i les anècdotes de la nostra vida íntima i de la nostra vida de relació. Captivats per la seva lectura, ens oblidem de discutir la collocació d'una escena, la justesa d'una imatge, la manera de començar o d'acabar un capítol. En veure viure personatges semblants a nosaltres mateixos i als quals ens envoltin, ens sentim portats a reflexionar sobre la vida en general, sobre la nostra impossibilitat de comprendre'ns mútuament, sobre fenòmens, en fi, que són essencials als nostres ulls, que representen els elements mateixos de la nostra vida i que ens toquen més de prop que totes les vanes fórmules literàries. Això en el cas que la literatura sigui un mitjà més o menys enginyós d'interpretar el món i no, com creiem nosaltres, una vida nova afegida a la nostra, un aliment ofert a la voracitat de la nostra intel·ligència i de la nostra sensibilitat.

I és que l'autor estima les seves criatures, les acària, les anima, és ple de simpatia per elles. Crear és, sobretot, simpatitzar. I llegir també. Llegir no és, com molta gent pensa, una ocupació ociosa, una distracció com una altra. És, al contrari, posar en estat de desveïllament les fonts vivents de l'ésser i, en particular, la simpatia. Per manca d'aquesta simpatia mútua, la novel·la ha sofert darrerament una crisi profunda, independentment d'haver experimentat les conseqüències de la crisi social i econòmica del món. La vida és massa decisiva, massa apremiant, la nostra època massa detonant i inquieta, perquè puguem evadir-nos honestament en el paradís artificial de la novel·la, si aquesta ha d'ésser un simple entreteniment i no ha de servir per entendre la nostra comprensió i augmentar el nostre sentit vital. És per això que, avui i sempre, la novel·la serà humana, o no serà.

Desordre ens dona la mesura, si no encara de tot el talent de Xuriguera i de les seves facultats de novel·lista, almenys de la seva consciència i de la seva voluntat d'escriptor. Després de *Voltes grises* i d'*Espills adormits*, és podria dir que Xuriguera s'amanerés i reincidís en els defectes que li foren assenyalats: absència d'acció, abus i retorçament de les metàfores, massa intel·lectualitzades; monotonia dels personatges i repetició de les anècdotes que, junt amb algunes improprietats de lèxic i excés de comarcalismes, eren els que hom li podia retreure i que li foren retrats per aquells que no tenen la paciència d'esperar que un escriptor jove, ben dotat, es realitzi. És

contra aquestes falles que Xuriguera, manifestant un esperit crític i una voluntat de millorament que cal reconèixer-li, ha emprès l'ofensiva en la seva darrera novel·la. Sense reeixir-hi del tot encara, però amb un progrés remarcable damunt els seus llibres anteriors. El principal defecte de *Desordre* és que la voluntat, l'esforç, són massa visibles. No es fa el gran pas que ha fet Xuriguera sense que es transparenti una certa fatiga. Cal, en el successiu, que ens mostri les mateixes qualitats amb més facilitat, amb més abandon, d'una manera més familiar i més íntima. La lectura del seu llibre, que ens interessa i emociona, no



Ramon Xuriguera

arriba a ésser encara prou exaltant ni prou desesperançadora. Tinc la impressió que Xuriguera, del qual havem vist en *Voltes grises* com podia ésser entusiasta, íntim i calorós, ha volgut dominar-se una mica. I aquesta contenció imposada, afeixuga una mica l'estil i l'acció.

Si faig totes aquestes observacions al seu llibre és precisament perquè Xuriguera acaba de passar a un estadi superior i per consegüent és lícit de demanar-li un esforç major encara. La nostra exigència amb alguns escriptors neix precisament de la confiança que els tenim. Hi ha indulgències que signifiquen, simplement, la nostra convicció que l'autor no podrà anar més lluny d'allà on ha arribat.

Els començaments de la novel·la són una mica imprecisos. L'autor va i ve amb una certa indecisió; no es veu prou clara la direcció que va a prendre. Poc a poc, però, el camí s'eixampla, les perspectives esdevenen més netes. Es aleshores que els personatges comencen a viure al davant nostre, indiferents a la nostra atenció. El novel·lista descriu molt pocs paisatges i és extremadament sobri en els seus comentaris. Sembla examinar objectivament els fets que es desenrotllen i procedeix a una relació contínua i minuciosa dels detalls de la vida de cinc o sis personatges units entre ells per vincles familiars o afectius. A aquest pla realista s'afegeix un segon pla, a la vegada poètic i psicològic, que canvia la disposició de l'obra i li dona perspectives imprevistes. Aquest segon terme de la narració dóna al seu realisme més concret i més quotidià una vaga atmosfera de somni i de poesia, que aleteix el ritme de l'acció i atenua allò que té l'anàlisi de massa cru i precís.

Sabem molt poca cosa de l'aspecte extern dels personatges de *Desordre*. Els coneixem pel que ens deixen comprendre els seus gestos i les seves paraules. És al través d'aquestes (les novel·les de Xuriguera són sempre molt dialogades) que el novel·lista ens revela els seus estats anímics. Cal afegir a aquest diàleg profús, un altre diàleg que continua en el seu esperit i que els il·lumina quan romanen silenciosos. Malgrat això són tots ells per a nosaltres, secrets. Tan secrets com els éssers que coneixem nosaltres mateixos i que no són de creació literària. I, no obstant, precisament potser per aquesta causa, ens semblen extraordinàriament vivents i deixen en el nostre esperit una imatge duradora.

Diu Forster en els seus *Aspectes de la novel·la* (1928) que perquè una narració constitueixi novel·la calen tres elements essencials: una història i personatges de dues i de tres dimensions. Segons aquesta fórmula *Desordre* és una novel·la perfecta. La història central és la turmentada aventura d'Helen, delicada adolescent abocada al suïcidi per un complex d'inferioritat i per la incomprensió de tots els que l'envolten. Són personatges de tres dimensions, Marta, Adriana i Helena, estudiades a fons en tota llur complexitat. I són personatges de dues dimensions els pares, Mireval i Lluis, a penes esbossats amb alguns trets característics i en els quals ni l'autor ni les heroïnes no semblen haver penetrat.

En conjunt l'anàlisi que Xuriguera ha fet de llurs caràcters és lúcida i vigorosa. És el d'un esperit observador de raça que sap posar de relleu els incidents indispensables. Ell és el que dóna el seu sentit i la seva força a aquesta novel·la tan suggestiva, a la qual no manca altra cosa que una mica de maduresa i un treball, lent i personal, de depuració.

Lluís MONTANYA

ACTITUDS

Els escriptors antifeixistes de Catalunya contesten la lletra dels escriptors anglesos

Amb relació al manifest dels intel·lectuals anglesos, fet públic aquests darrers dies, l'Agrupació d'Escriptors Catalans ha cursat la següent lletra:

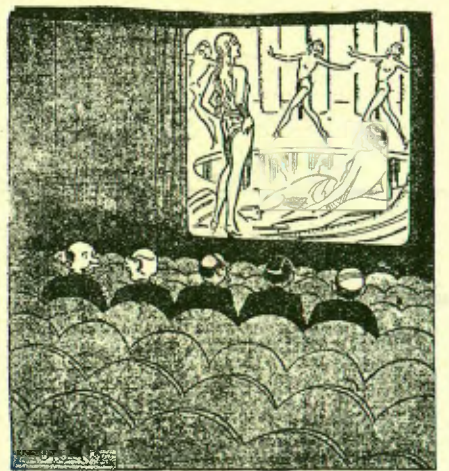
«Al director del *Times*. Estimat senyor: Els escriptors catalans, en llur majoria associats en aquesta Agrupació d'Escriptors Catalans, han llegit amb un gran plaer una carta publicada al *Times* per diversos escriptors anglesos en defensa dels Governos antifeixistes d'Espanya i de la Generalitat, contra la rebel·lió dels generals que volen establir una dictadura militar.

Nosaltres, els catalans, hem admirat sempre els anglo-saxons i els principis polítics que han inspirat la creixença i l'articulació de la més gran associació de nacions del món. Ha estat, per tant, per a nosaltres, una cosa desconcertant de veure que una part de la Premsa anglesa provava d'excusar i àdhuc de lloar l'acció dels rebels. La carta del «*Times*» a la qual ens referim ha posat moltes coses al seu lloc i ha presentat al públic britànic una idea clara de la lluita que es desenvolupa als pobles hispànics.

Catalunya ha conquerit dintre de la República espanyola un camí envers la seva llibertat nacional que els generals i el feixisme volien suprimir. Per això el nostre poble i el nostre Govern han aixafat al nostre país la rebel·lió militar en vint-i-quatre hores i Catalunya aboca combatents als diversos fronts en ajut de la República espanyola i de les seves autoritats legítimes.

Creiem natural d'esperar que el nostre esforç serà ben interpretat. Com que això no ocorre sempre, volem mostrar el nostre agraïment quan ocorre, com en el cas d'aquests escriptors i homes de ciència, i creiem que el millor lloc per a mostrar-lo són les columnes del «*Times*», on ha aparegut llur carta.

Us demanem, doncs, de publicar aquesta carta al vostre diari i quedem sincerament vostres, per l'Agrupació d'Escriptors Catalans, C. A. Jordana, Francesc Tratal, Lluís Montanyà, F. Forner, Jeroni Moragues, Xavier Benguerel, J. Pous i Pagès, Ramon Xuriguera, Mercè Rodoreda, J. Roca i Roca, Joan Oliver (segueixen les signatures).

SENYAL DEL TEMPS
Neptú té un accident

—Fem-lo passar una vegada més, abans de censurar-lo.

(Razzle, Londres)



—Calma, calma. Hi ha temps de sobres per a declarar els vostres aparells de ràdio.

—Es que no venim a declarar els nostres, sinó els dels veïns.

(Radio-Magazine, París)

EL FEIXISME CONTRA LA CULTURA

García Lorca, assassinat

Frederic García Lorca, un dels poetes més purs i autèntics de l'Andalusia nova, ha estat assassinat, sembla — per dissort amb massa versemblança — per les forces aliades de la incultura i la barbàrie. No són aquests moments, massa gràvids de preocupacions d'altre ordre, més concretes i més apremiantes, en els quals l'emoció enterboleix la lucidesa del judici, els més adequats per intentar una valoració de la seva obra, que el fa, alhora que un dels exponents més valuosos del geni de la raça, un geni de categoria universal.

La poesia de García Lorca, plètrica d'imatges i rica d'inspiració, ha estat sem-

ritat, en un poeta en certs aspectes difícil, és prou reveladora del contingut humà de la seva poesia.

D'un temps ençà García Lorca, l'obra del qual havia estat sempre orientada vers l'expressió dramàtica, es sentí atret pel teatre, d'una manera gairebé exclusiva. Les seves tragèdies de fons rural primitiu, obres reeixides i plenes, revelaven la seva decisió d'encaminar-se decididament vers la interpretació del misteri de la vida i de l'home, en les fonts primàries en què ha residit sempre la substància perenne de la veritable poesia. No solament aquella que canta i vibra, sino la que encerta a tancar en la seva música la llum fugissera de les realitats profundes.

El seu viatge a Nova York decidí probablement la seva vocació i il·luminà el seu esperit en orientar-lo concretament vers la defensa dels oprimits i dels pàries de la societat. Els poemes fruit d'aquell viatge, inèdits en llur gran majoria, que el nostre públic pogué escoltar en una lectura recent, menyspreen la civilització ianqui, amb el seu confort superficial i el seu afany crematístic, per cantar en versos vibrants la tortura i el sofriment de la raça negra, jugulada sota l'opressió brutal dels milionaris nordamericans.

García Lorca estimava, o estima, Catalunya, amb tota la fogositat exuberant del seu caràcter obert i expansiu. Unit amb llargs d'estreta amistat amb el grup de «*L'Amic de les Arts*» primer i dels «*Amics de la Poesia*» darrerament, lluità amb els primers amb l'heroisme inútil d'aquells anys enyorats, per la imposició d'una nova forma d'expressió artística i estreny els llaços de companyo-

nia amb els darrers, influïnt per la competència i l'amistat entre els intel·lectuals ibèrics.

Els escriptors catalans no podíem estar absents en aquests moments tràgics, en l'homenatge al poeta eminent i a l'home volenterós i cordial, i el nostre deure és d'estar tots units en la lluita i en la condemnació de l'atemptat brutal que s'està perpetrant avui en les terres hispàniques contra la llibertat, contra l'esperit i contra les essències més pures de la cultura universal.

A tu, Frederic, present o absent — present sempre — la nostra amistat inesborrable o el nostre record viu i rancunós.

M.

El fracàs dels intel·lectuals

L'alçament de l'exèrcit feixista espanyol amb la rèplica contundent dels treballadors de tota la península, ens ha fet pensar aquests dies, quan el proletariat es disposa a dirigir els seus propis destins, en el paper tan magníficament sincronitzat del sector intel·lectual d'avanzada que ha sabut comprendre la missió que li pertocava en aquesta època, en què no solament es debat l'alliberació i la dignitat de la classe treballadora, sinó també la salvació de la cultura i la civilització. Al costat d'aquests homes, la veu dels quals ha sonat sempre com un alerta anguniós i punyent contra totes les formes de la tirania, i que llur esperit ha estat sempre abocat en el més profund de la consciència del poble, hem vist molts dels nostres intel·lectuals, distingits fills de pis, tancats en llur torre de vori, amb la peregrina presumpció que el món giravoltava a l'entorn d'ells.

Nosaltres, la generació de la post-guerra — una altra generació que tracten d'immolar a la guerra propera — en hem format sota aquest clima enrairit i asfixiant d'un considerable sector intel·lectual de Catalunya i ha calgut una gran força de voluntat, un inconcebible anhel de justícia per deixar de banda el mestratge d'alguns escriptors i d'alguns artistes tan absents i miops davant la tragèdia del món, com dòcils i domesticats davant una classe social inepta i fracassada.

Ens imaginem la tragèdia que deuen representar els moments actuals per aquests homes distrets els quals ni tan sols s'han volgut donar compte que hi havia una gran ferida oberta al cos del proletariat hispànic i que ells no podien de cap de les maneres romandre indiferents a aquest espectacle dolorós sense traïr llur pròpia condició d'home i d'intel·lectual encara que només fos per extreure'n uns materials humans i transfor-

mar-los en obra artística... No ha estat així! Ni per egoisme artístic s'han apropiat al poble i han volgut ésser presents en aquesta commoció històrica!... Que no trobin estrany doncs, ara que el poble es disposa a fressar el seu camí, que passi per damunt una pila de frivolitats i una pila de conceptes i teories que s'hauran tornat rancs en quatre dies.

Amb l'empenta d'aquesta nova societat que es bastirà, indubtablement serà necessari el concurs creador de tots els homes de bona voluntat, intel·lectuals, artistes, tècnics, etcètera, que sàpiguen comprendre la seva missió cultural. Però que algun tossut no s'entesti a sabotejar-la, com sabotejaren la Unió Soviètica els primers anys de la guerra civil. La Revolució és prou forta i la capacitat de creació serà prou puixant — una vegada hagin passat els infantilismes i els assaigs ingenus que sens dubte es presentaran — per anular tota hostilitat interior contrarevolucionària. Per això ens emociona la incorporació al nou estat de coses, de la majoria de pintors, escriptors, novel·listes, catèdràtics, etc., obrers intel·lectuals, que seran els dispositaris i els representants dignes de la cultura catalana en la seva nova acció revolucionària.

Confiem enormement en la Catalunya del treball i de la llibertat, però confiem també que de la seva mateixa entranya en sortiran els homes que la facin envejable als ulls del món i que la facin digna de la sang que s'haurà vessat.

No podríem comprendre una Catalunya intel·lectual i artísticament indiferent; però en aquests moments comprenem menys encara un intel·lectual sord a l'hora inoblidable de les grans definicions.

FRANCESC SERRA

ELS MILLORS

MAPES D'ESPANYA

ELS TROBAREU A LA

LLIBRERIA CATALONIA

3, RONDA DE SANTPERE, 3

Telefon 24647

FITO

CAMISER
ESPECIALISTA
XIT EN LA MIDA
JAUME I, 41
Telèfon 41656

(1) Edicions «Proa».

LA MUSICA I LA RADIO

PEDAGOGIA MUSICAL AL SERVEI DEL POBLE

Conservatori de l'Estat

FINALITAT DEL CONSERVATORI I PLA GENERAL

El Conservatori de l'Estat a Moscou, té per finalitat la formació de músics especialistes de primera classe com a artistes de concert i òperes i, així mateix, solistes que prenen part en els conjunts musicals col·lectius, músics qualificats per llurs excel·lents condicions per a les orquestres simfòniques i d'òperes, directores de cor professionals, directores d'orquestra simfònica i d'òperes, professors tècnics de música, i facultats obreres musicals per a totes les matèries especials de música històriques i teòriques; directores de radiodifusió i redactors d'edicions musicals i de metodologies per a l'educació musical dels nois.

Cada músic i artista que fa els seus estudis als Conservatoris de Moscou, no sols ha d'arribar a gran mestratge en l'execució i perfeccionar-se en els coneixements musicals històrics i teòrics, sinó també familiaritzar-se amb els mètodes d'ensenyament musical i procediments pràctics aplicats al treball pedagògic.

Tots els estudiants del Conservatori estan obligats a seguir cursos de pedagogia general, psicologia i mètodes d'ensenyament, literatura pedagògica, estudis de les diverses escoles i tendències musicals, llurs anàlisis, crítiques, etc. També han d'exercitar-se en la pràctica pedagògica sota la direcció dels professors del Conservatori.

El temps d'estudis al Conservatori es de cinc anys.

Amb el Conservatori de l'Estat a Moscou, funciona una Facultat Obrera la qual té per finalitat preparar els obrers en els estudis superiors del Conservatori i als kolhos, especialment dotats (1).

També hi ha al Conservatori un de Tècnic musical i una Escola musical de nois encarregats de preparar estudiants per al Conservatori. Aquests nois són escollits d'entre els més dotats dels treballadors soviètics.

Per últim, existeix prop del Conservatori una Escola Superior de Mestres d'art musical amb dos anys d'estudis a la qual són admeses les persones que han acabat els cursos complets d'estudis en els establiments superiors i que haguessin presentat un treball que els doni dret al diploma de mestre d'art musical, sempre que posseeixin gran talent i capacitat especial per a la música. Aquestes persones poden afegir-se en qualitat d'aspirants a una càtedra de cursos preparatoris pedagògics o d'investigacions científiques musicals.

ORGANITZACIÓ INTERIOR

La direcció general de tota l'activitat del Conservatori de l'Estat a Moscou pertany al seu director.

La direcció immediata i executiva de tota l'activitat escolar metodològica i pràctica, realitzada pel Conservatori i les Institucions accessòries és d'incumbència del Director suplent.

Cada càtedra de cursos d'estudis musicals es troba sota la direcció d'un mestre-director especial; a la Facultat Obrera Musical i a l'Institut Tècnic de Música hi ha adjunts delegats de càtedres especials del Conservatori sota la direcció i el control dels mestres principals de les càtedres. Aquestes darreres són regentades no tan sols pels pedagogs especialistes que les exerceixen generalment, sinó també pels aspirants als estudis superiors musicals escolars i científics.

Cada cap de Càtedra és responsable de l'elaboració i compliment del pla de treball i de la direcció general de l'activitat de la seva càtedra.

L'elaboració dels programes i mètodes d'ensenyament així com les formes pràctiques del treball dels estudiants i l'anàlisi amb el balanç dels resultats obtinguts, és de competència de les càtedres.

L'organització dels treballs pràctics dels estudiants i de llurs demostracions musicals en públic, estan encomanades a un sector especial encarregat de seleccionar els repertoris musicals, tenint en compte les diverses classes d'auditoris així com el pla i tots els sistemes de treball pràctics dels estudiants lligats i subordinats orgànicament a les finalitats de l'ensenyança general del Conservatori.

ACTIVITATS PRÀCTIQUES ESTUDIANTILS

En el darrer any escolar l'orquestra d'estudiants en nombre de 108 executants dona vuit concerts simfònics a la gran sala del Conservatori de l'Estat de Moscou.

Els solistes d'aquests concerts eren en

(1) De la població ursiana septentrional (península de Kola).

llur més gran part alumnes i aspirants del Conservatori; i algunes parts d'aquests mateixos concerts foren dirigits pels estudiants, futurs directores d'orquestra.

Apart dels Concerts simfònics es donaren 14 concerts de Cambra pels estudiants a la petita Sala del Conservatori; alguns es tornaren a executar després al Club de la Universitat de Moscou i en altres grans clubs obrers moscovites.

Del primer de setembre de 1934 al primer de març de 1935 es donaren arreu 114 concerts pels alumnes del Conservatori als diversos clubs, fàbriques i establiments escolars superiors de Moscou.



Heus ací l'edifici central de la Ràdio Britànica oficial (la B. B. C.) a un carrer cèntric de Londres, model de grandiositat i de bon gust

Demés d'aquests Concerts simfònics i de Cambra, l'entrada als quals era de pagament, l'esmentat sector especial va organitzar sovint concerts públics completament gratuïts i els bitllets d'entrada foren distribuïts a les fàbriques i establiments escolars.

S'ha organitzat l'estudi d'òpera prop del Conservatori i els estudiants aconseguiren representar amb tota propietat, en la Gran Sala del Conservatori, les òperes següents: *Les Noces de Figaro*, de Mozart; *La Bohème*, de Puccini, i *La Náyade*, de Sseroff.

INSTITUTS EXPERIMENTALS I D'INVESTIGACIÓ

A les esmentades institucions, que formen part del Conservatori de l'Estat a Moscou, hem d'afegir-hi un Institut d'Investigacions Científiques Musicals, la missió del qual és l'estudi experimental i científic dels principis teòrics en el domini de l'art musical, així com la revisió i organització metodològica o sistemàtica dels resultats obtinguts per la pràctica pedagògica del Conservatori i tota l'herència històrico-pedagògica anteriorment adquirida.

Aquest Institut compta amb els laboratoris següents: 1. Històrico-teòric. 2. Psicopedagògic. 3. D'acústica musical. 4. Fonètica experimental. 5. Un radiolaboratori. 6. Raonament sobre l'execució al piano i a l'ensenyança musical.

Els resultats sobre els treballs d'investigacions i les experiències obtingudes, l'Institut les sotmet periòdicament a les deliberacions de les seves assemblees plenàries, en les quals prenen part els estudiants i el personal docent del Conservatori.

Tots els treballs metodològics del Conservatori són dirigits per un Consell de Metodologia que, sota la presidència del Director del Conservatori, està constituït per tots els catedràtics i els professors de les principals institucions que formen part del Conservatori, Facultat Obrera Musical, Institut Tècnic de Música, Escola Superior d'Ensenyança Musical i Institut d'Investigacions científiques musicals.

LA FUNCIÓ DEL CONSELL DE METODOLOGIA

El Consell de Metodologia es reuneix, almenys, una vegada al mes i té les funcions següents: 1. Elaboració del programa general de l'activitat del Conservatori. 2. Deliberacions sobre les qüestions que surtin al curs del programa. 3. Coordinació de l'activitat de les càtedres de l'Institut Tècnic Musical, de la Facultat Obrera, de l'Escola Superior d'Ensenyament musical, de l'Institut d'estudiants i de l'Institut d'Investigacions científiques musicals. 4. Adopció definitiva dels plans i programes d'ensenyament del Conservatori. 5. Apreciació dels candidats presentats a la Comissaria d'Instrucció Pública per a les càtedres del Conservatori per a tota classe de títols científics, etc.

Els alumnes que han acabat el curs d'estudis a l'Institut d'aspirants i presentat una tesi de fi d'estudis, reben un diploma que els confereix el títol de candidat a doctor de ciències musicals, amb el dret d'ensenyament a les escoles musicals superiors.

H. NEHAUS

Director del Conservatori de l'Estat a Moscou

PERSPECTIVES

El fet revolucionari que fa esperar una solució definitiva dels nombrosos problemes plantejats en tots els sectors de la vida ciutadana, no s'aturarà evidentment pas davant la necessitat d'una transformació fonamental de la vida musical a la nostra terra. Durant els últims anys, la música s'ha trobat a Catalunya en un estat de paràlisi; les seves diverses formes d'organització no han permès al poble català de desplegar les seves magnífiques condicions musicals innates i de treure el rendiment esplèndid, en el camp musical, que correspon al seu esperit creador. D'aquest geni creador son dipositaris els arxius de tots els pobles de Catalunya, plens de documents, encara inexplorats, d'un gloriós pasat musical i el ric tresor folklòric, recollit i classificat en la magna «Obra del Cançoner de Catalunya», però també el seu moviment orfeonista, la branca potser més forta i més espontània de la musicalitat catalana, i les nombroses cobles, tan populars a tot el país. Junt amb aquests valors col·lectius en el terreny de la creació musical, trobem una sèrie de grans artistes instrumentals, coneguts a tots els continents, com els Casals, Manén, Brossa, Cassadó i l'inyes, que han sortit del poble i demostren la seva força inspirativa, siguin quines siguin actualment les simpaties polítiques d'aquests grans instrumentistes catalans.

A aquesta musicalitat secular del nostre poble no han correspost, com deïem, les formes de l'organització en els diferents sectors de la vida musical. L'accés als concerts i a les funcions d'òpera havia quedat limitat gairebé sempre a una petita capa de la societat; les creacions musicals dels últims trenta anys a penes figuraven en els programes igualment com tampoc la producció dels joves compositors catalans; el més poderós instrument de divulgació artística, la ràdio, estava completament comercialitzada i quedava sense cap intervenció a la cultura musical; la pedagogia musical a les escoles oficials estava considerada en molts casos com una assignatura sense cap utilitat pràctica i sense normes ni orientacions; en fi la musicologia no disposava d'un centre d'investigació i —conseqüència funesta—, es troba sense tècnics especialitzats suficients.

Si, malgrat d'aquesta situació desesperada, la vida musical no s'havia aturat completament a Catalunya i, tot al contrari, ha sabut arribar en tots els sectors musicals a activitats notables i resultats fructuosos, ho devem exclusivament a la iniciativa incançable, d'una sèrie d'homes que, en mig d'aquest ambient hostil i tancat, han mantingut i practicat el seu entusiasme per als valors creadors de la seva terra. A tot arreu hem pogut trobar els pedagogs, folkloristes, musicòlegs, compositors, conferenciant, directores d'orquestra i joves instrumentistes que han lluitat contra aquest ambient podrit, dintre el qual es veien col·locats, i han sabut realitzar una veritable feina constructiva, moltes vegades desapareguda i gairebé mai valoritzada, però d'una utilitat innegable com a contrapes a la indiferència i la despreocupació generals.

La revolució no menysprearà aquestes cèl·lules de labor constructiva, però isolada, del nostre pasat immediat. Tot al contrari: hi trobarà la norma per a la nova estructuració de la nostra vida musical, multiplicat i projectant aquests esforços individuals al nivell general d'un nou esforç col·lectiu. Els nous nuclis de l'organització musical han de prescindir de tots els elements que, fins ara, només han sabut aprofitar-se de la rutina i de la mediocritat, per a atreure's els elements millor especialitzats i més valuosos en els diferents aspectes de la música. Es tracta ara de generalitzar la qualitat per a crear un nou ambient col·lectiu i donar a una nova joventut una base més sòlida de preparació professional i humana.

Aquestes són les perspectives que la revolució triomfant obre als nostres músics i a la nostra música.



—Es d'una senzillesa admirable. Una criatura pot fer-ho anar.
—Es precisament així el que no voldria de cap manera.

(Ric et Rac, París)

CASA REÑE
COPIES a màquina

CIRCULARS
amb multicopista a preus reduïdíssims

MONT-SIÓ, 18, pral. - Telèf. 18053

Notícies de tot el Món

PAUL SACHER, L'EXCEL·LENT DIRECTOR d'orquestra suís, estrenarà amb la seva orquestra de cambra a Basilea una sèrie de noves obres, entre les quals cal esmentar una «Música» per a orquestra de corda, percussió i celesta, de Béla Bartók; un «Divertiment» per a piano i orquestra de Conrad Beck; un «Concerto» per a orquestra de corda, de Honegger; etc.

«JEANNE D'ARC AU BUCHER», és el títol d'una nova composició coral d'Artur Honegger, inspirada en una obra de Paul Claudel.

LA GRAN ATRACCIÓ dels «Festivals Salzburg» d'aquesta temporada ha estat, com en anteriors ocasions, la representació de «Fidelio», «Falstaff» i «Els Mestres Cantors», dirigides per Arturo Toscanini.

UNA FÀBRICA DE PAPERERIA, prop de Smolensk (U. R. S. S.) acaba de fer uns assaigs amb la producció de discos en cartonatge. Els experiments amb els primers discos han donat una bona reproducció del so.

LA CONEGUDA EDITORIAL Schott (Magúncia) anuncia la pròxima sortida de tres noves sonates per a piano de Paul Hindemith.

EL NOSTRE BÓN COMPANYY RODOLFO HALFFTER,

l'excel·lent jove compositor madrileny, ha passat uns quants dies a la nostra ciutat, abans de tornar a Madrid.

EL COMITÈ DE T. S. F. de la U. R. S. S. està preparant actualment el seu «stand» per a l'exposició mundial a París, 1937. Tot el sistema de la T. S. F. soviètica amb els seus 76 comitès de T. S. F., les seves 74 estacions i 7000 centres de transmissió hi seran visibles. Demés d'això, es veurà també a l'exposició tota l'extensió de les transmissions (130.000 hores per any), els nombrosos temes de les diferents emissions: temes social-polítics, científics, musicals, literaris i teatrals, així com les emissions per a infants. Hi haurà també reproduccions i estadístiques sobre el gran festival de T. S. F. que ha tingut lloc a la U. R. S. S. en la primavera d'aquest any.

FINS ARA NO S'HA POGUT COMPROVAR d'una manera definitiva l'any de naixement del gran compositor italià Francesco Geminiani. Mentre que els uns, com Gerber i Burney, l'havien fixat a l'any 1666, altres, com Naumann indiquen l'any 1693 com el més probable. Les últimes investigacions musicològiques suposen l'any 1674 el del seu naixement.

EL CINEMA

Wallace Beery, home del poble

Per davant la cambra cinematogràfica han passat tipus de totes menes, però difícilment en trobaríem un que acusés una personalitat tan magníficament dibuixada com la de Wallace Beery. Cap altre actor ha pogut encarnar d'una manera tan precisa i exacta aquest personatge de carrer, aquest personatge xavacà i alhora transcendental al qual Wallace ha donat vida en una sèrie de produccions, en totes les quals la seva actuació personal sura per damunt la de tots els altres intèrprets.

cur al seu temperament aventurer, s'enrolà a una companyia de circ ambulànt, en la qual començà per tenir cura d'elefants i acabà per fer de domesticador i ballari excèntric.

Cansat d'aquella vida, es traslladà a Nova York, on debutà com a ballari còmic, i caricaturitzà, després, velles figures grotesques. L'any 1913 acceptà una oferta que li havia estat feta per la companyia Essany, per compte de la qual féu el seu debut cinematogràfic, interpretant el paper d'una criada sueca en un film de dos rotllos.



Wallace Beery en un dels seus habituals papers d'home desposseït, que li han donat celebritat mundial

I és que Wallace Beery, en aquests darrers temps, no fa més que portar al llenc figures de trets psicològics amb les quals està plenament identificat, car formen part de la seva pròpia vida, una vida que aranca dels suburbis, de l'ambient més miserable, i arriba a la consagració definitiva després d'un èxode ininterromput d'aventures, de bohèmia i de contrastos.

Si el felix protagonista de *Sang de circ* ha aconseguit situar-se al lloc privilegiat que avui ocupa per mèrits propis, no ha estat, com tants d'altres—la immensa majoria—, per influències ni ajuts ni eventualitats Wallace Beery s'ho ha guanyat el que se'n diu, a pols i passant per damunt de les més descoratjadores dificultats i vicissituds. I és que Wallace, ultra el seu temperament essencialment artístic, posseeix una intel·ligència clara i desperta i una visió viva i diàfana.

El cinema burgès s'ha vist impotent per a adulterar la seva ferma personalitat.

Fil·l d'una família modestíssima, Wallace Beery limità els seus estudis primaris al més elemental. Als setze anys, donant lliure

Aquell mateix any s'emmaridà amb la famosa artista del llenc Gloria Swanson—Wallace és el primer marit que tingué Gloria—, de la qual es divorcià quatre anys després.

L'any 1918 formà una companyia pel seu compte i es traslladà al Japó. Era el primer director de pel·lícules que es desplaçava al país del Sol Naixent.

De retorn als Estats Units, interpretà un film de guerra, titulat *Darrera la porta*, i fou tan extraordinàriament reeixit el seu treball en aquesta cinta, que se'l proclamà com la més gran troballa que havia fet el cinema dramàtic.

D'aleshores ençà, els seus èxits han estat cada vegada més frapants, i avui no hi ha cap actor que pugui substituir-lo en la interpretació dels papers que l'han fet famós.

Actualment, i des de l'any 1925, està casat amb l'artista Rita Gilman i té tres fills adoptius.

Dins el cinema americà és l'home del poble per excel·lència.

Direcció General de Treball

D'INTERES PER ALS SUBSCRIPTORS I ANUNCIANTS DE PERIODICS

Havent observat que a partir de la incautació dels periòdics per les autoritats de la República hi ha hagut subscriptors que s'han donat de baixa i comerciants que han retirat llurs anuncis, amb perjudici evident per a l'obra de defensa de la nostra causa, que és la de defensar la llibertat, posem al coneixement de tots els subscriptors i anunciants que el donar-se de baixa dels dits periòdics en aquests moments serà considerat com a sabotatge a la causa republicana i serà severament castigat qui tal cosa faci.

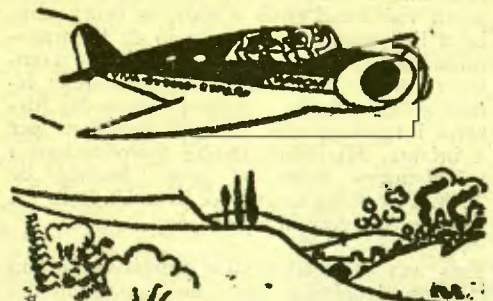


CAMISER
ESPECIALISTA
EXIT EN LA MIDA
JAUME I. 44
Telèfon 11655

LES MENTIDES DE LA PREMSA REACCIONARIA

Una informació "sensacional"

Amb el suggestiu títol de «Barcelona sota el terror», Gringoire del 25 de setembre darrer publica un extens reportatge signat per Jean Rochard. No té rebuig. Les coses que conta són tan pintoresques que depassen la imaginació més desenfrenada. No solament ha d'escaure als lectors del setmanari de dretes francès la sort de poder llegir prodigis semblants. Volem que els nostres lectors en tinguin també un tast, encara que només sigui perquè puguin jutjar com serveix la veritat la premsa catòlica i conservadora.



—Que ets boig? Has llançat les bombes damunt els moros! Que no saps que no som a Abissínia?

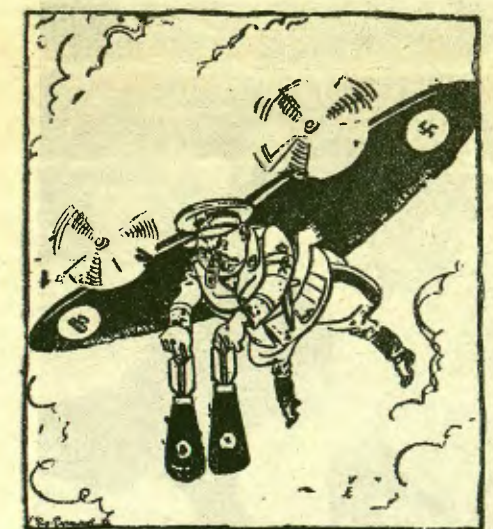
(De La Lumière)

No hi hauria prou amb les columnes del Gringoire si volíem establir amb tot el seu horror l'esgarriós inventari del martirologi del poble català.

Heus ací unes mostres: el dissabte, dia 19, la «Legió Negra», que comanda Manuel Díaz Garrido, surt en expedició des de Sabadell. Objecte: requisició de bestiar. Manca carn a Barcelona i Madrid, i, sense aquestes requisites, no se'n trobaria.

Tot fent camí, la «Legió Negra» crema algunes esglésies, fa presoners, preferentment dones, car el viatge és monòton i la tropa reclama distraccions. Quan aquestes desgraciades han passat per tots els braços, són abandonades pels camps, lluny de llurs pobles. Les qui es neguen als desigs líbrics dels milicians, no per això deixen d'ésser forçades. En aquest cas, per punir llur resistència són llançades de qualsevol manera sota les rodes dels camions. D'altres, tenen els pits tallats. A les més plaents els tallen els cabells. Així, els milicians que vindran després sabran de què va.

A les masies, un altre espectacle: «Quants bous, moltons, cavalls, porcs?» El pagès dona una xifra. «Perfectament. Avui te'n prenem la meitat.»



ELS «NACIONALS»

Exèrcit colonial, avions alemanys (Pravda, Moscou)

Els pagaments s'efectuen amb bons emesos pel Consell Econòmic de Barcelona i els quals aquest no reemborsarà mai.

Una falsa declaració suposa una mort immediata.

Les sabates i les flassades són requisades igualment. Tot el cotó del qual hom pot apoderar-se és tramès a l'arsenal de Barcelona.

A una casa de pagès prop la carretera que va de Sabadell a Terrassa, homes i dones són al camp.

Els milicians envaeixen la casa, martiritzen una criada prenyada, però, no podent obtenir res d'ella, la precipiten dins d'un pou.

Un paralític clavat al seu jac, ha vist tota l'escena. Hom li crema els peus per mitjà d'una burxa roent, fins que consent a revelar l'amagatall dels masovers.

—Dues mil pessetes en peces d'or!

Els milicians es despleguen en guerrilles. Hom ha amagat l'or! Cal pagar aquest crim.

Una dotzena de camperols són atrapatats pels camps. Entre ells, tres dones i quatre infants.

Hom els condueix a la casa. El capítost fa arreglar els homes i les dones de cara a una paret, i després, reculant uns quants passos, en fa caure tres o quatre a trets de revòlver, com titelles de fira. Els legionaris negres despatxen els sobrevivents.

Hom reprèn el camí; a menys d'un quilòmetre de Terrassa, la petita tropa es creua amb una mena de vagabund. «On vas?», li pregunta el cap. Foll de por, l'altre no pot articular paraula. «Té! Per deslligar-te la llengua.» I, fredament, li fa saltar el cervell.



ENTRE ELS REBELS

—T'han ferit al braç?
—M'ho pensava, però Ràdio Sevilla ho ha desmentit.

(De L'Oeuvre, París)

El diumenge, emmenant el bestiar robat, els legionaris negres tornen a Barcelona per la carretera de Martorell (sic), la qual és vorejada de capelles i calvaris. Hom els aterra a còpia de dinamita.

Hom llança diversos cartutxos al cementiri de Martorell (sic). En sortir d'aquesta vila, troben una ganaderia de toros. Temps perdut! Els estables ja eren buits. «D'altres han passat abans—diu el bover—. No em

queda res, llevat d'aquestes parets.» «Sí, la teva dona. Ens l'emportarem!»

Contra el que un hom podria imaginar-se, es tracta d'un text escrit amb la pretensió d'ésser seriós. No sabem el que deuran pensar els lectors de la veïna república. Els nostres en tindran prou per jutjar amb llegir que a Catalunya existeix un poble anomenat Martorell i que a la sortida d'aquesta vila hi ha una ganaderia de toros. No s'haurà equivocat el reporter? No haurà volgut parlar d'alguna zona ocupada pels facciosos?

ARQUISE

Pierre de Geyter, autor de "La Internacional"

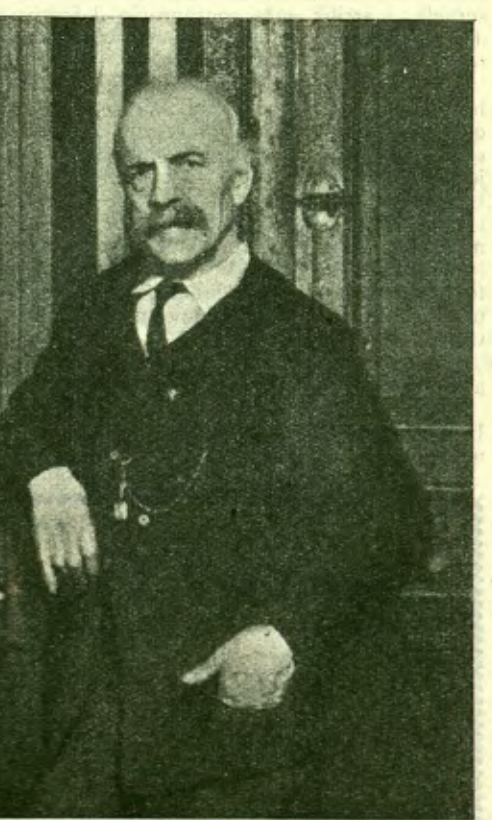
Pierre de Geyter, el compositor de *La Internacional*, va morir fa quatre anys.

En 1888, a Lille, un ignorant obrer rebia un aplec de cants escrits per un seu company. Amant de la música, aquell obrer havia estat pregat de musicar els versos prenyats d'un esperit justicier, amarat d'humanitat, que la realitat li dictava. Pierre de Geyter, abstrèct davant del seu harmonium, va compondre en poques hores la música del cant *L'Internationale* que havia escrit Pottier.

Poc imaginava Geyter que la música composta per a complaure els seus companys de treball guanyés ben aviat una popularitat inigualada en travessar totes les fronteres i esdevenir l'himne gloriós del proletariat mundial.

En efecte, pocs anys després, durant el juliol de 1896, es celebrà a Lille un dels congressos nacionals del Partit Obrer Francès. Les manifestacions que es registraren després, pels carrers, donaren lloc a violentes topades entre les masses proletàries i les forces de la reacció. El cant de *La Internacional* sorgí espontani dels cors i de les boques de tots els congressistes, entre els quals es trobaven diversos delegats estrangers.

Immediatament, arreu del món s'anava coneixent l'himne dels obrers. El nom de Pierre de Geyter, així com el de Pottier,



s'inscriviren per sempre més en la pàgina d'honor de la història del proletariat.

Sigui aquesta recordança el nostre homenatge a Geyter, arran del quart aniversari de la seva mort.

TEATRE El centenari de Puixkin

«Cataclisme», de Joan Oliver

Els qui coneixiem «Una tragèdia a Lilliput» (Ed. La Mirada, 1928) de Joan Oliver, no ens va sorprendre el llibre de poemes «Les Decapitacions» del mateix autor (Ed. Contraban, 1934) a qui plagués de rebatejar-se en aquesta ocasió amb el nom august de Pere Quart. Carles Riba, en el pròleg del primer llibre esmentat, ressenyava les característiques literàries de Joan Oliver amb aquestes paraules: «...contes de dret, i és obvi, aseptic i humorista a la sabadellenca.» Així, textualment, com esmerçant-se en l'apologia d'una escola culinària. Aquest humorisme sabadellenc, amb un cordó umbilical aferrat a l'entany de «L'any que ve», ha donat la raó als vaticinis de Riba i, avui, campa pels nostres carrers amb pipes usuals, corbates inverossímils, llibres insubstituïbles i iniciatives trasbalsadores del nostre clos literari secularment ensonyat.

Joan Oliver es manté en el seu lloc de conspiciu i la seva obra «Cataclisme» estrenada al Teatre Fortuny de Reus, la nit de l'onze de maig del 1935 per la companyia Forners-Clapera, ha estat reestrenada darrerament al Poliorama per la companyia capitanejada per Enric Borràs i, val a dir-ho, amb apreciable dignitat.

Una «suite» de noves decapitacions en forma teatral: és aquesta la impressió que ens produeix «Cataclisme». La prosa i l'acció substitueixen el vers i, ací, Pere Quart no escamoteja a Joan Oliver la seva cèdula personal. No cap personatge de «Cataclisme», ni tant sols les tres serventes que connecten les escenes de l'obra, ni els mobles, ni el decorat, ni un quadre alludit viperinament: res no deixa de córrer a oferir la seva testa a la guillotina de l'autor. Al fons, però, diríeu que una mica de pietat il·líca per assuaujar la seva causticitat obsessionant.

Cada personatge serveix fidelment la voluntat de l'autor i tots junts tendeixen fatalment a subratllar-ne la intenció. En cap moment no els és permès de defugir aquesta tirania i adhuc sentiu, a vegades, que la trajectòria que els ha estat assenyalada sembla deshumanitzar-se per excés de tensió. Joan Oliver, obedient a la seva norma, frena totes les possibles inclinacions sentimentals dels seus personatges, i d'ací la perfecta homogeneïtat de la seva tragicomèdia des d'un punt de vista teòric. Humanament però i mentre els personatges vénen a decapitar-se impudicament davant de l'espectador, uns sentiu temptats de cridar Joan Oliver per a demanar-li una mica de tendresa. Pressentiu que clamaríeu al desert car en «Cataclisme» hom no perdona ni la ingenuïtat.



A moments, per contrast, i especialment després del segon acte, intenteu filiar «Cataclisme» a un origen encobertament vodevillesc—ni caldria dir-ho, del desuet en la nostra escena—, però un constata que aquesta pot ésser una còmoda actitud d'espectador i que «Cataclisme»—en tant que cada personatge és una síntesi d'un elevat coeficient de la nostra fins ara pretesa aristocràcia—recolza francament la seva intensitat d'apòleg en el seu aspecte tràgic. Són en aquest sentit colpidors les darreres paraules de Pere Datzira en veure frustrada pels seus millors amics la paternitat de Joaquim i de Joana: «No us mato... No em suicide...? Quin altre recurs em queda, sinó fer veure que m'he tornat boig?» En confessar el seu gest de titella, l'autor el condemna a viure a precari, a manllevar a l'amoralitat dels seus la màscara de moralitat que haurà de servir-li per a simular allò que hauria volgut ésser. Quan ha caigut la cortina, els personatges de l'obra queden realment reculats al fons de l'escena de llurs propis vides i és en aquest precís instant que la tragèdia autèntica de tots ells s'inicia.

Hem dit que ni el personatge més insignificant s'allibera de la decapitació, i heus ací com aquesta obsessió de l'autor—obsessió que, potser primària, donaria entenció d'una certa velleïtat de malabarista—és la clau de tota l'obra i, encara, la seva millor qualitat teatral. Per tal d'aguditzar-la, l'autor arriba a renunciar a aquella mena de personatge neutre que en la majoria de les obres actua de panegirista o de censor de actes i de les paraules dels altres personatges.

En l'acció de «Cataclisme» res no es mou si no és per a servir la intenció de l'autor. Aquest esforç, però, es fa invisible: l'autor no arriba mai a servir-se dels seus personatges per a declamar; encara més, cap d'ells no està tarat de febre discursiva; el diàleg és en tots moments sobri, nerviós, directe.

Si tanmateix en l'obra que comentem l'escèptic pren avantatge a l'humorista, l'escèpticisme ve determinat per la mena de conflicte exposat per Joan Oliver i, sincerament, sense la més blana intenció de retret, precisament el que ens plauria d'aquest autor és que en una obra pròxima s'avinagués encara a ésser més fidel a la seva escola, és a dir, a la de «l'humorista a la sabadellenca» en honra i glòria de la seva preclara tradició.

XAVIER BENGUEREL

D'aquí a uns mesos s'escaurà el centenari de la mort del més alt i més intens poeta rus: Alexandre Puixkin.

A la Unió de Repúbliques Soviètiques han començat ja els preparatius per a commemorar aquesta efemèride que té una significació tan destacada dins la història de la literatura europea. Es de suposar que els paï-

molts per damunt de tota mena d'influències, i és marcada amb un segell de rara i genial originalitat.

Hom ha dit que Puixkin fou un «romàntic». Les classificacions, però, no li escauen. Posseïdor d'una prodigiosa i ben acurada personalitat, i amb unes energies inesgotables per a l'estudi i el treball, Puixkin ultrapassa tots els límits i és sempre «ell mateix».

Conegué pam a pam el seu immens país, i sabé arribar al fons de l'ànima nacional, descobrint-la sota la casaca del noble i l'uni-forme del general com sota la vesta del pagès. En els seus versos, cantà la Rússia mil·lenària amb un accent d'eternitat. Aquest és el secret del poeta, que li permeté d'obrir una via per on més tard ja podrien transitar còmodament els altres.

Estudià a fons totes les literatures, la francesa sobretot, i, com gairebé tots els intel·lectuals de la seva època, fou perseguit i exiliat, i això el posà en contacte amb la vida dels humils, dels quals recollí un tresor de llegendes populars.

La seva obra és difícil de resumir, per la diversitat de les produccions que la integren. Cal esmentar, però, els poemes «Els zingars», «La font de Baktixarai» i «El presoner del Caucas». El record del príncep constructor Pere el Gran li inspirà un gran poema titulat «Poltova», i després escriví «El comte Nuim», «Eugenia Oneguina» i altres composicions. Realitzà un intent teatral, escrivint el drama «Boris Godunov», que temps a venir havia d'inspirar la magnífica partitura de Mussorgski. Escriví també algunes novel·les, entre les quals ha adquirit justa celebració la titulada «La filla del capità».

Morí a conseqüència d'un duel, després d'una vida activa i dolorosa.



sos civilitzats la commemoraran igualment.

A. S. Puixkin (1799-1837) ha estat un gran poeta, extraordinàriament lloat i generalment poc comprès. La seva genialitat fou tan russa, que és gairebé impossible de jutjar-la encertadament, fins quan hom coneix l'idioma en el qual va escriure. Hi ha en Puixkin constituint una original barreja, influències de Voltaire, de Shakespeare, de Byron, de Goethe. Però la seva obra queda

Un d'ells, René Vincent, no està lluny d'ésser el recordman; compta amb més de 400 descensos.

Nascut el 1905 a Amvecy, debutà en el paraxutisme en 1926, després del servei militar. Es un xicot bondadós, gairebé tímid, que no s'arrebola mai, però dotat d'una sang freda sorprenent. A ella deu haver sortit bé d'algunes situacions difícils en què s'ha trobat durant el curs de molts «meetings» en què ha participat, no solament a França sinó adhuc a Bèlgica, Romania, Luxemburg, Grècia, Turquia, Espanya i Iugoslàvia.

René Vincent s'ha especialitzat en els descensos d'obertura retardada.

Es difícil — ha dit — determinar durant una caiguda lliure, a quina alçada es troba un exactament. Tant més, quan aquesta canvia constantment, puix la velocitat de caiguda és de l'ordre de 50 metres per segon. Per tal d'evitar, doncs, obrir el para-caigudes massa aviat — aquest desig es manifesta molt sovint — i encara més per a no obrir-lo massa tard, la qual cosa seria més greu, porta a la mà esquerra un guant al qual van fixats un cronòmetre i un altímetre ultrasensibles.

En saltar faig funcionar el cronòmetre. Segons l'alçada des de la qual m'he tirat sé que dec obrir al cap de tants segons. He exercitat la meua voluntat a no obrir abans, la qual cosa costa molt. Els quatre segons primers són penosos a causa de l'acceleració. Després la sensació no és tan desagradable. No es cregui, no obstant, que es baixa sempre en la mateixa posició. S'executen tota classe de «loopings» sobre si mateix, independents de la voluntat. No obstant, a vegades és possible, «apunyalant-se a l'aire» amb la mà, equilibrar-se durant el curs de la caiguda.

Referint-se al seu rècord, ens diu que ha fet un descens retardat de 30 segons, la qual cosa representa una caiguda lliure de 1.700 metres.

Els descensos, tenen una influència psicològica?

Un metge ha procedit a fer comprovacions. Ha constatat que després d'un descens el meu pols havia passat de 70 a 140 pulsacions i la tensió de 16 a 24.

Recentment, en el curs d'un descens retardat, la topada de l'obertura, quelcom més violenta que de costum, li enfonsà una costella, obligant-lo a romadre 15 dies en una clínica.

J. M.

EL PARAXUTISME, ESPORT RUS

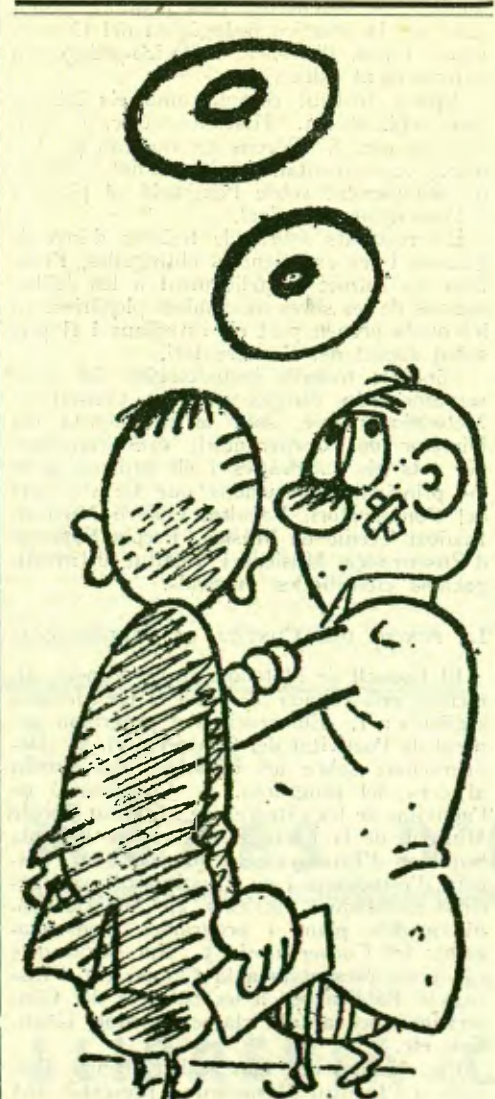
Unes impressions de René Vincent sobre els seus descensos en obertura retardada

El paracaigudes és per a l'aviador el que la barqueta de salvament per al navili. No obstant, per a poder servir-se d'ell cal, si no un cert entrenament, almenys haver pensat en la manera com s'utilitzarà en cas de necessitat.

Els russos han fet del paraxutisme un esport, un veritable plaer. Tots hem vist al cinema innombrables cúpules blanques cobrint el cel rus, després d'unes d'aquelles revistes aeronàutiques grandioses a que estan acostumats.

A França, el paraxutisme d'equips no ha fet la seva aparició fins fa molt poc. Existeix allí, ara, una Escola de paraxutisme militar i una civil.

Però abans d'assolir aquest progrés, el paraxutisme ha tingut els seus pioners, els quals, executant descensos en el curs de nombrosos «meetings», han acostumat al públic a la idea del paraxutisme.



—Acabo de fer arqueig. Hi ha una diferència de dos sous.

—Com ha anat això?

—Hauria d'ésser buida. M'estic demanant qui ha pogut afegir-hi aquests dos sous.

(Dagens Nyheter, Estocolm)

MIRADOR

recollirà des d'ara les inquietuds, els afany i les vibracions del temps nou

Llegiu MIRADOR